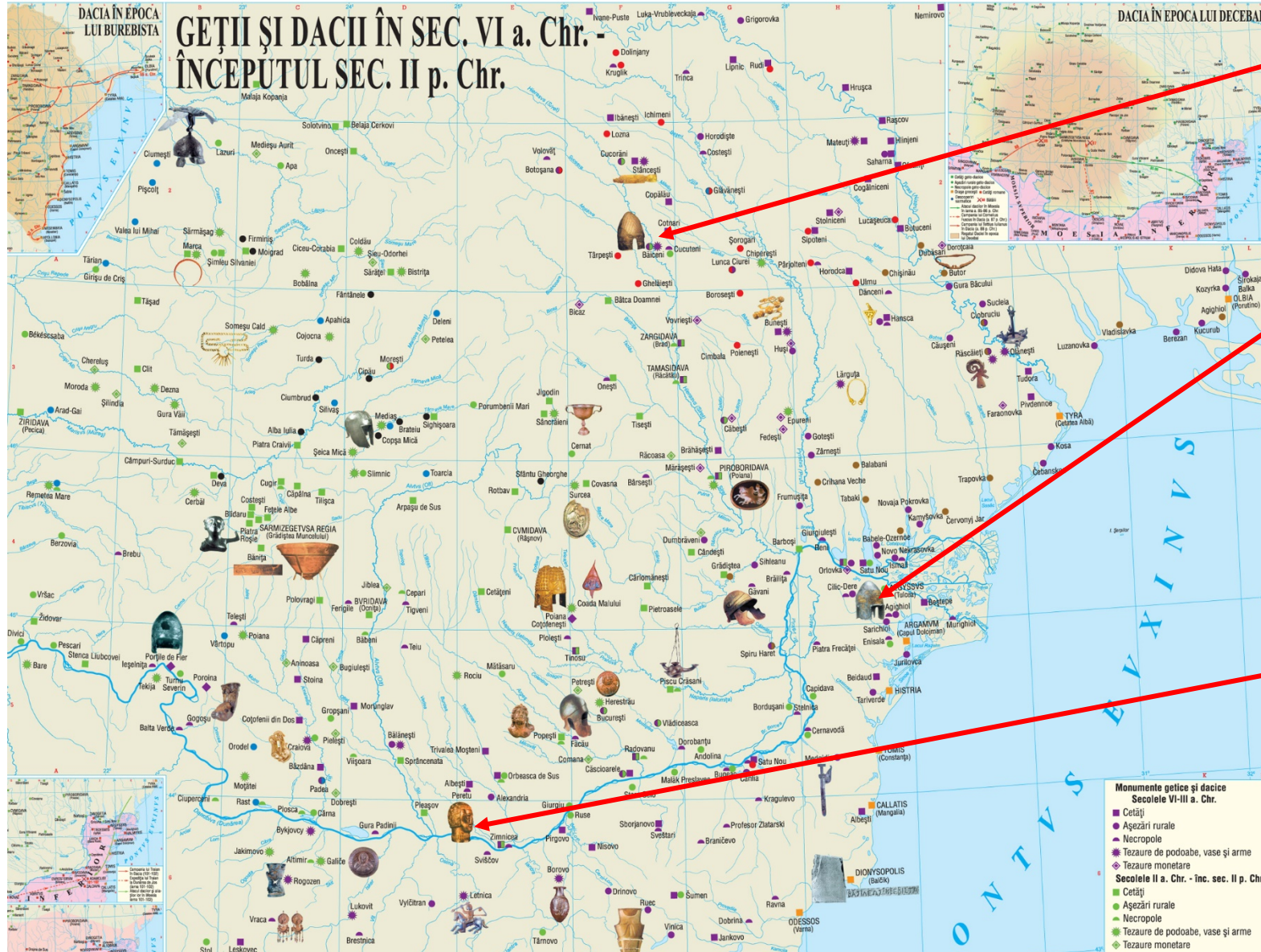

Tema. Geții în sec. VI-III a. Chr. conform surselor scrise și arheologice

- 1. Sursele scrise despre geți**
- 2. Habitatul comunităților getice din sec. VI-III a. Chr.**
- 3. Practicile funerare și religia comunităților getice din sec. VI-III a. Chr.**
- 4. Relațiile social-politice la comunitățile getice din sec. VI-III a. Chr.**

Răspândirea necropolelor getice din sec. VI-III a. Chr.

Moldova (spațiul est-carpatic)

Cucuteni (mormânt princiar)

Hansca

Dănceni

Giurgiulești u.a.

Dobrogea

Agighiol (mormânt princiar)

Cilic-Dere

Ostrov

Enisala

Murighiol

Canlia u.a.

Muntenia (spațiul sud-carpatic)

Peretu (mormânt princiar)

Brăilița

Zimnicea

Dorobanțu u.a.

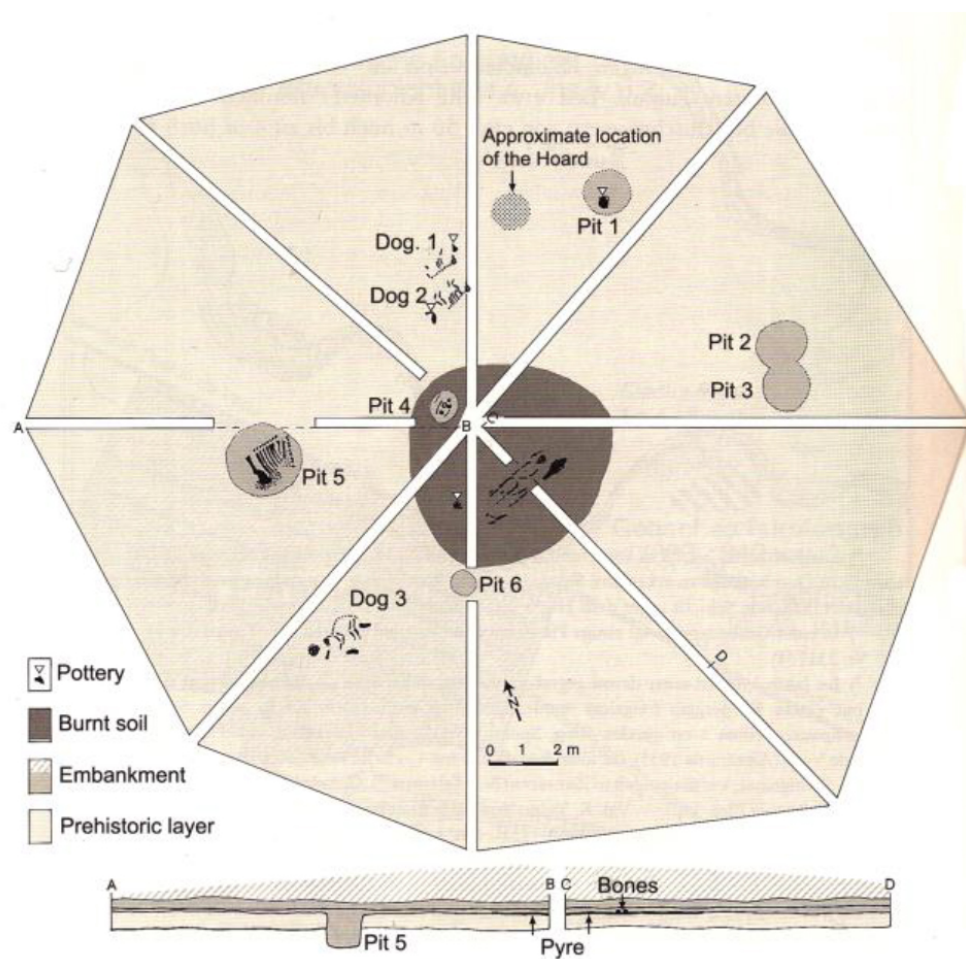
Oltenia (spațiul sud-carpatic)

Ieșelnița

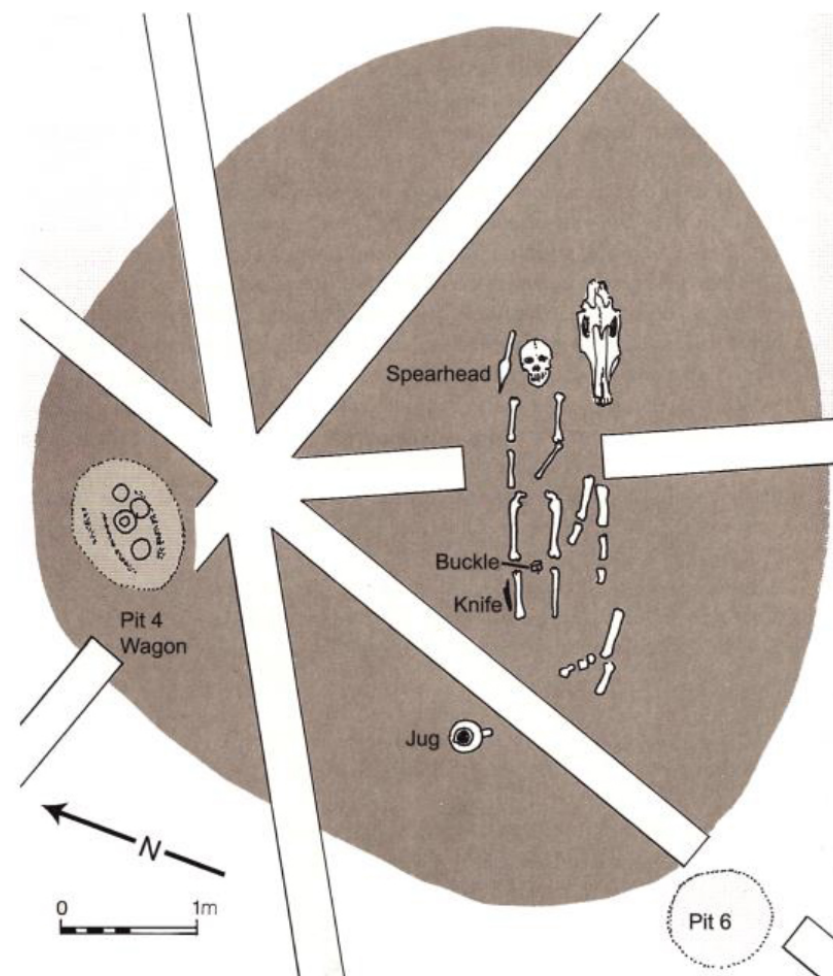
Gura Padinii u.a.

Mormântul princiar Peretu (după Ștefan, Ștefan 2019)

D = 30 m; H = 2,0 m

Cercetări: 1971, Em. Moscalu

Peretu (după Ștefan, Ștefan 2019)

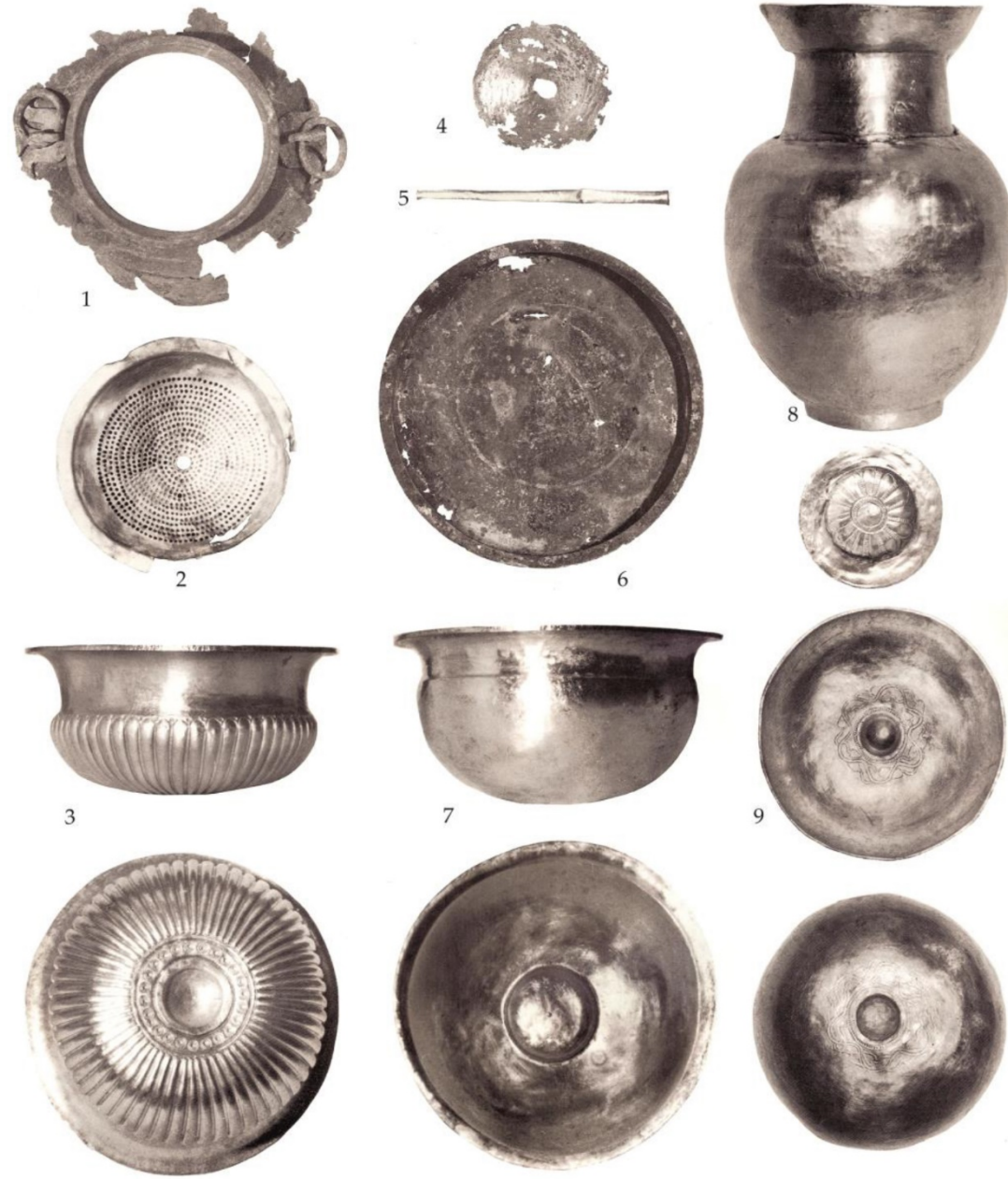
Coif de argint aurit

Cap uman din argint aurit

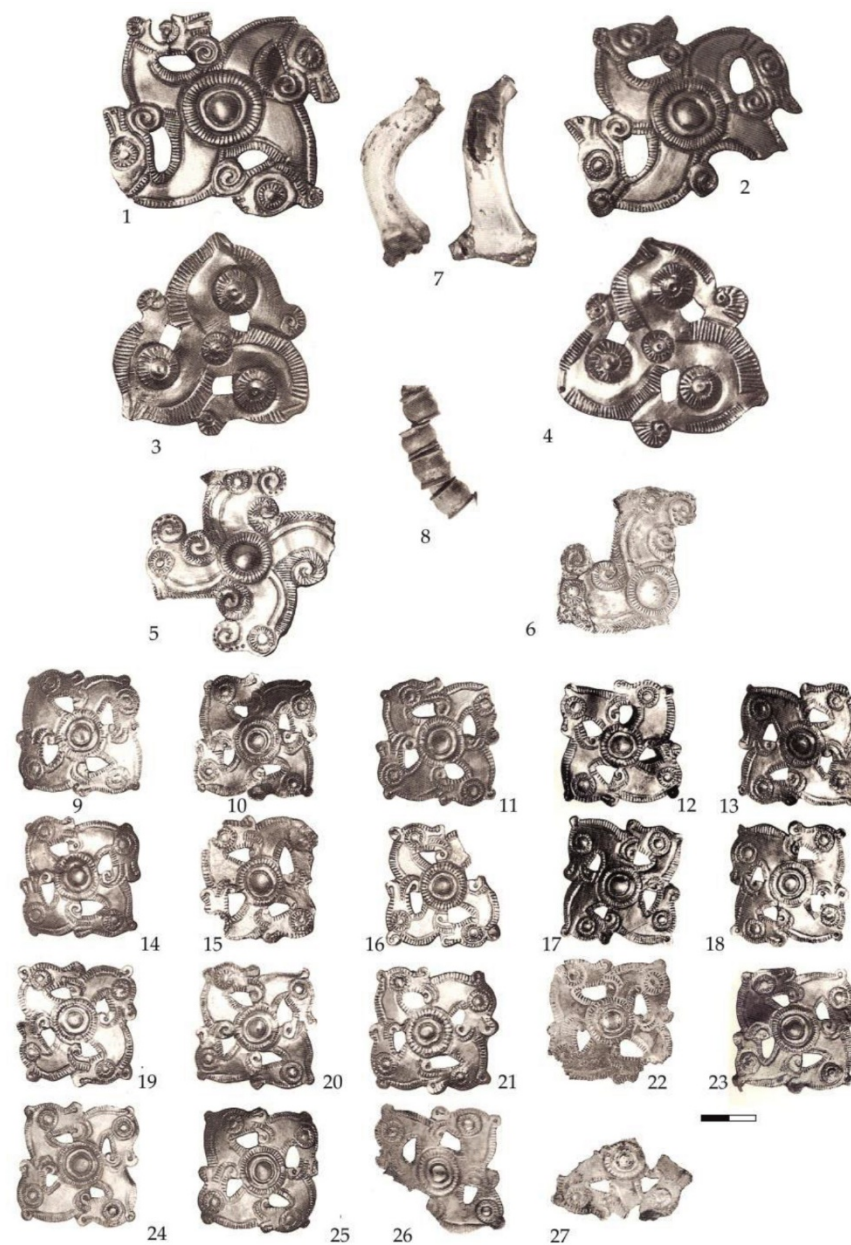
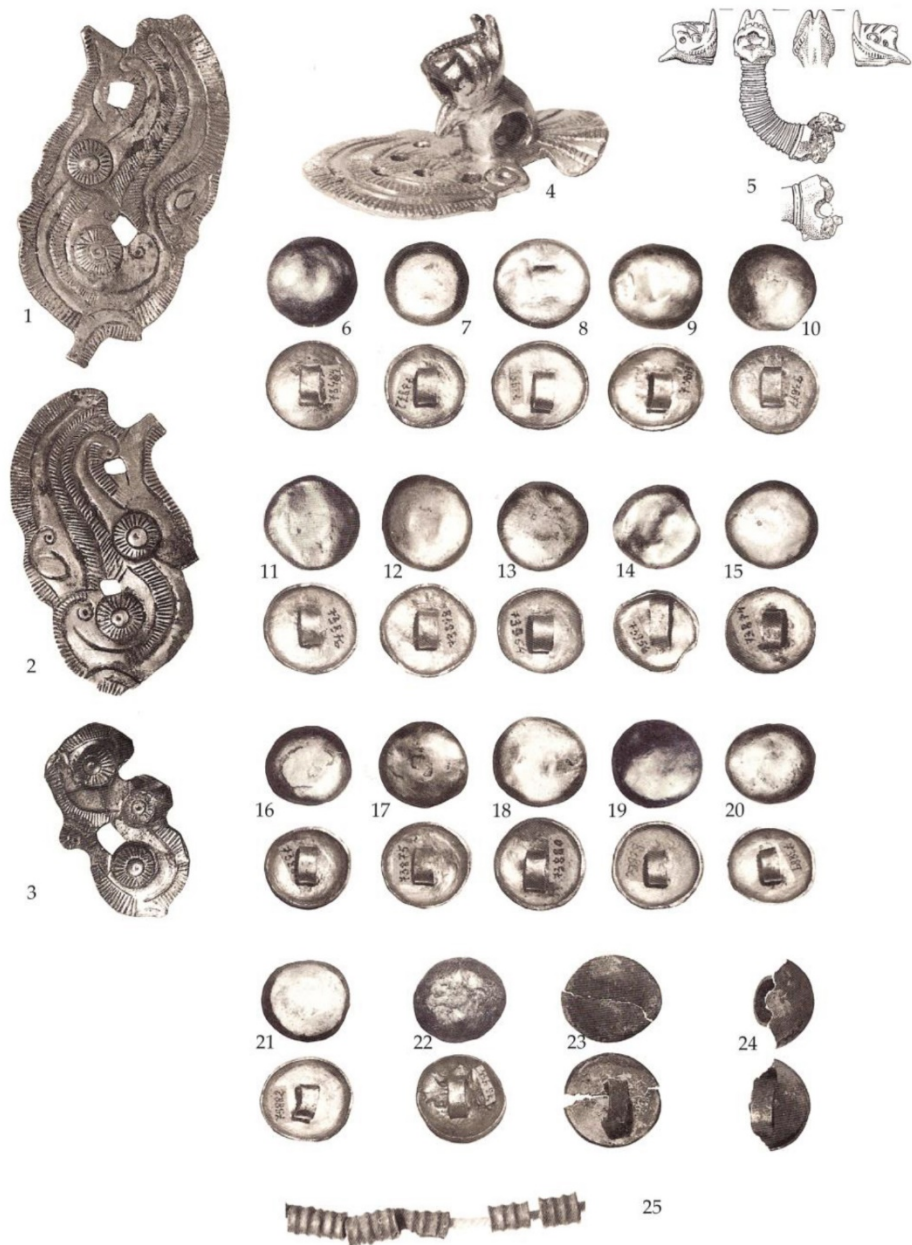

Peretu (după Ștefan, Ștefan 2019)

Vase din argint

Peretu (după Ștefan, Ștefan 2019)

Mormântul princiar Agighiol

Cercetări: 1931, I. Andrieșescu, D. Berciu

4,8 × 3,4 m

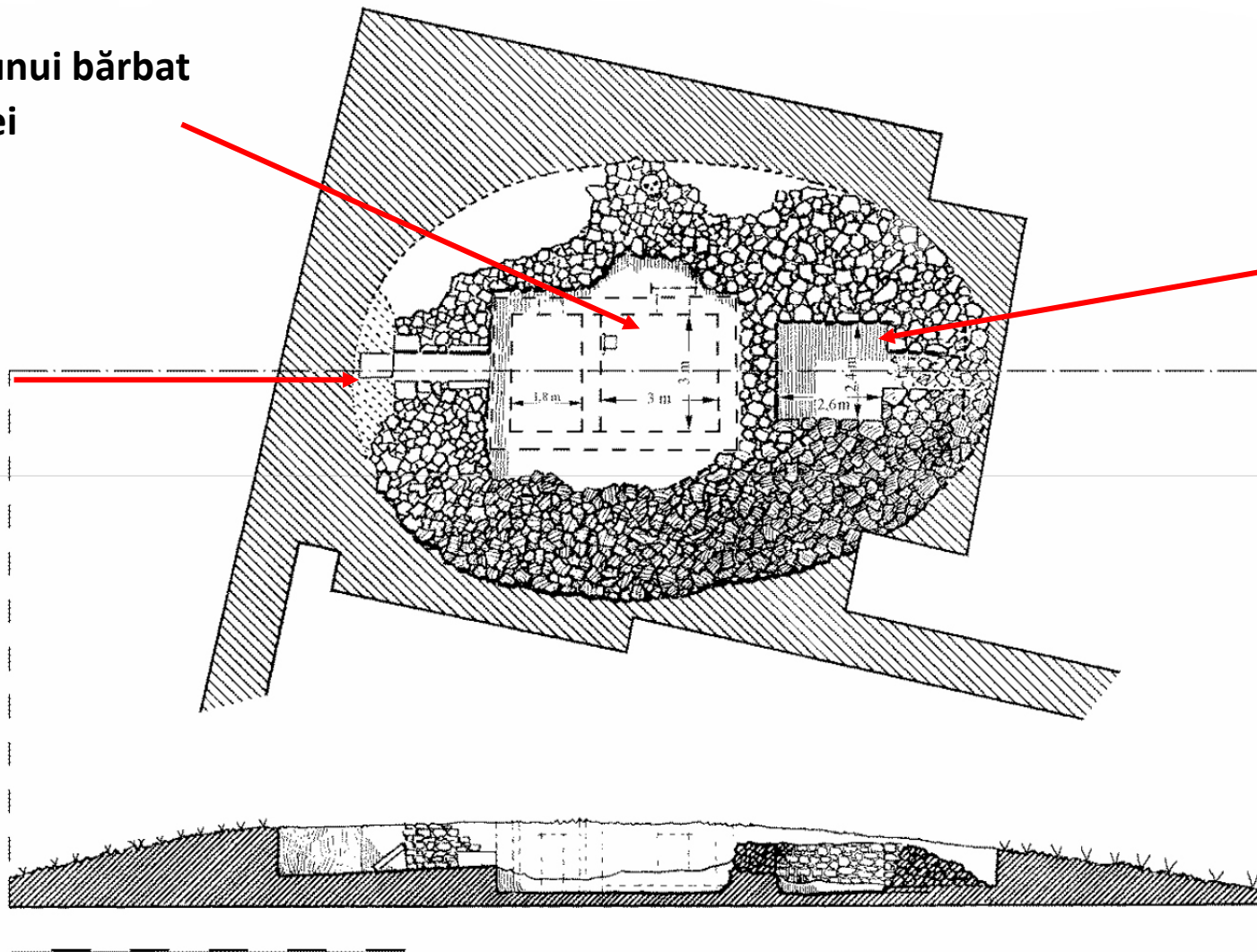
Schelete ale unui bărbat
și a unei femei

D = 32 m; H = 2,0 m

Dromos

2,6 × 2,4 m

3 cai

Piese din mormântul de la Agighiol

Mormântul princiar Cucuteni

Cercetări: 1977-1978, M. Dinu

D = 35 m; H = 3,3 m

Mormânt de incinerație

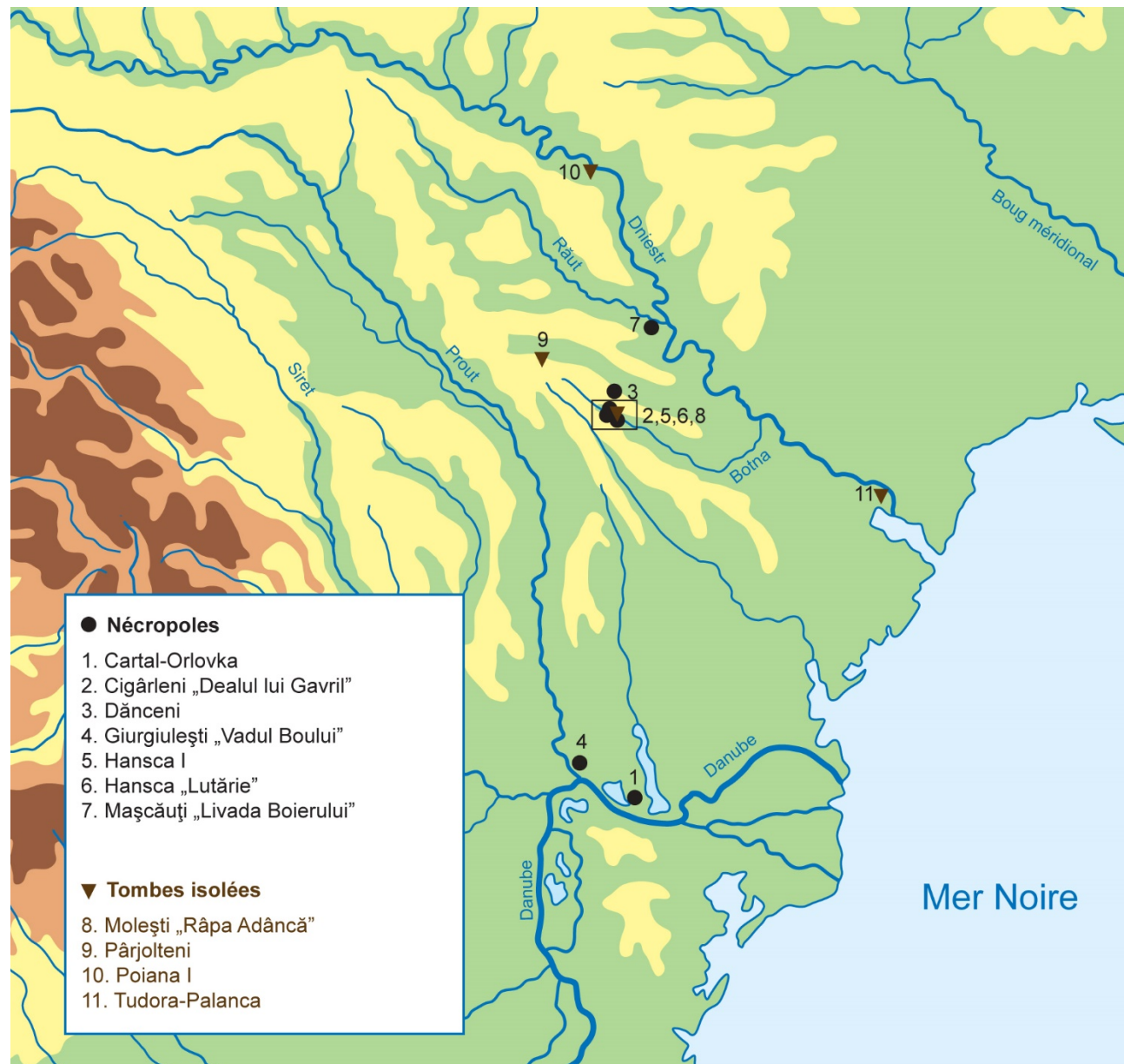
Jefuit în antichitate

Tezaurul de la Băiceni, care poate fi pus în legătură cu mormântul princiar de la Cucuteni

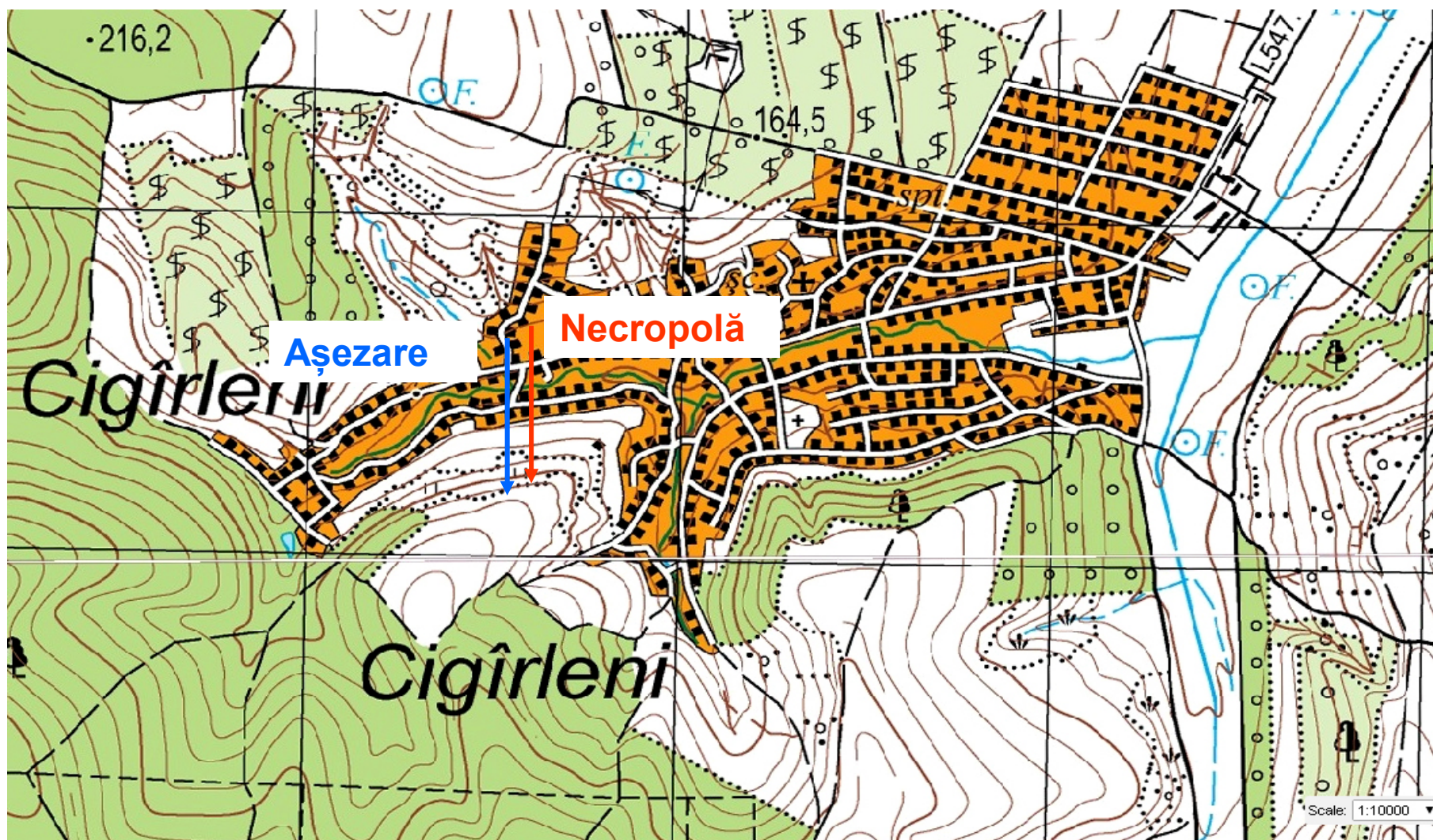
Răspândirea necropolelor getice în spațiul pruto-nistrean

Necropole plane

Corelarea necropolei Cigârleni „Dealul lui Gavril“ cu așezarea Cigârleni VIII

Corelarea necropolei Hansca „Limbari“ cu fortificația Hansca "Cetate" și așezările Hansca "Toloacă" și Hansca "Dealul Ulmului"

1. Hansca I
2. Hansca „Cetate”
3. Hansca „Dealul Ulmului”
4. Hansca „Limbari”
5. Hansca „Lutărie”
6. Hansca „Pidașca”
7. Hansca „Toloacă”

Légende:

Hansca

localité

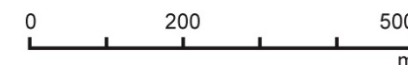
fortification

établissements ouverts

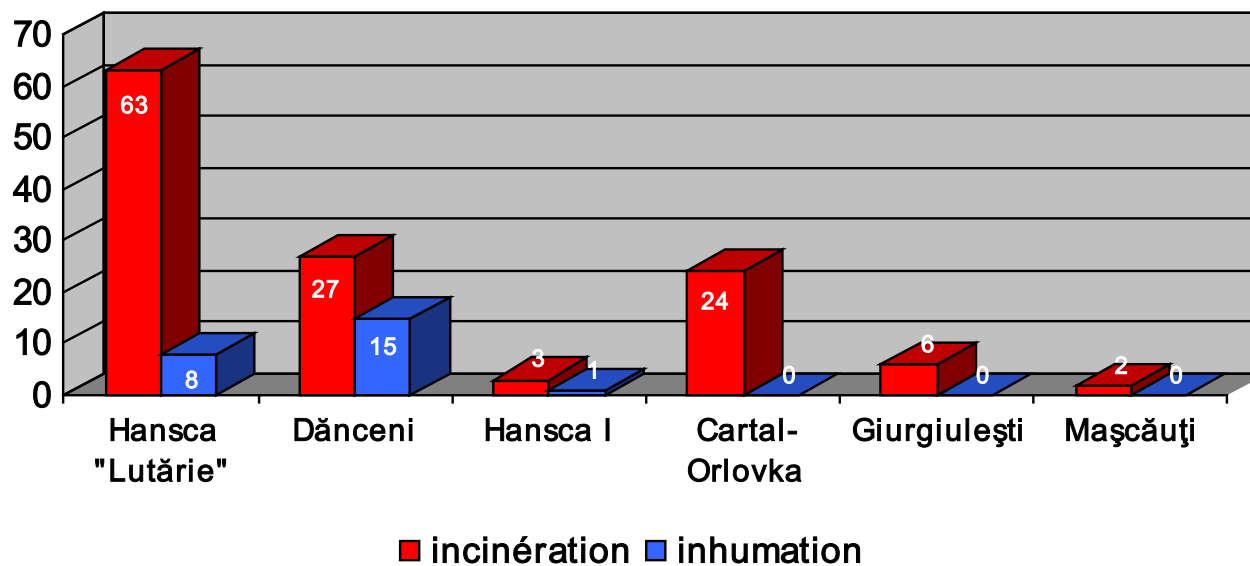
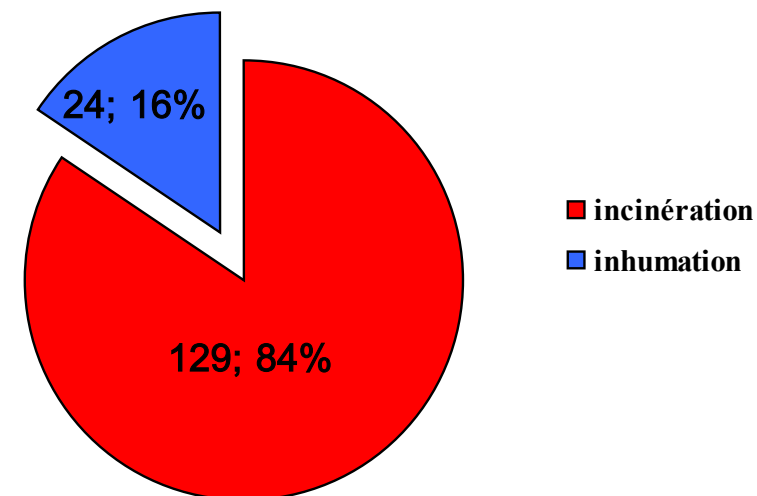
nécropoles

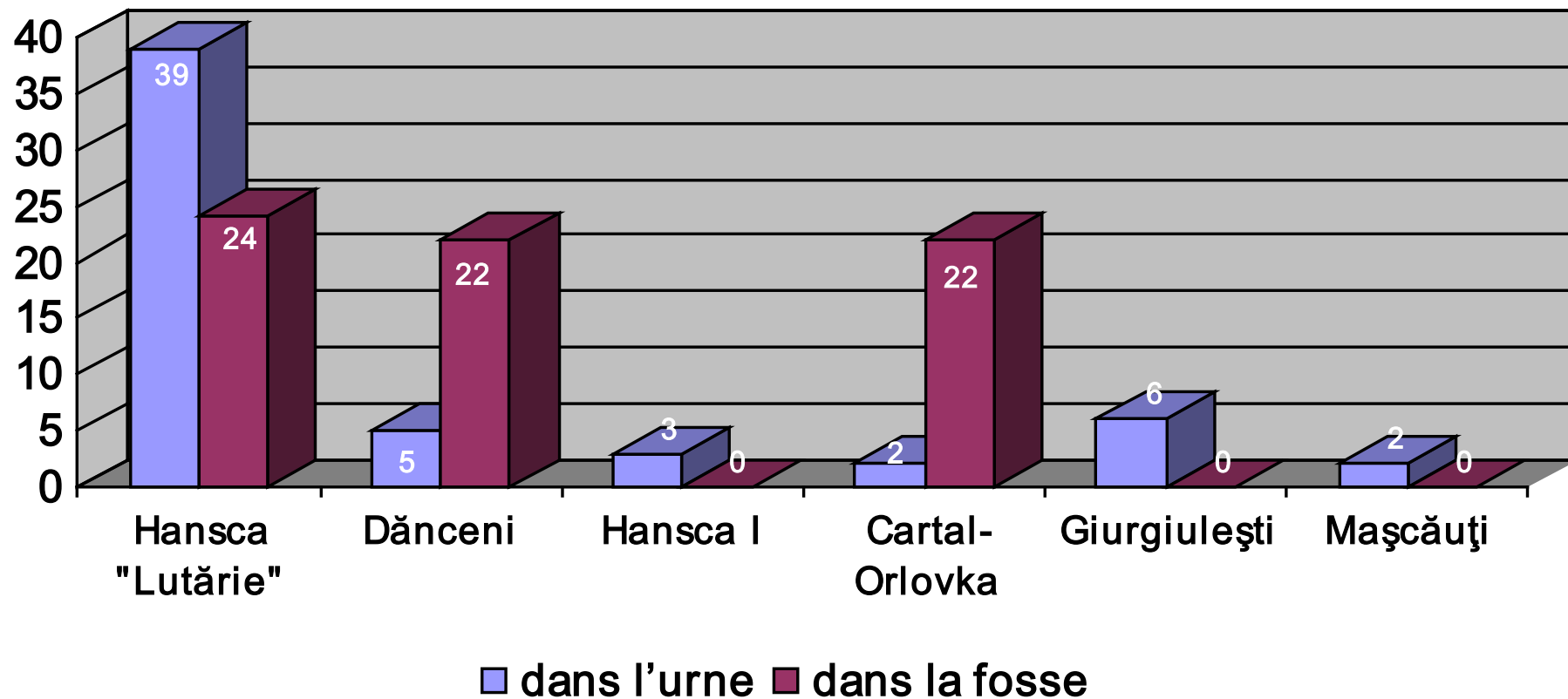

Repartizarea înmormântărilor după ritul funerar

163 morminte
- 129 - incinerație
- 24 - înhumație

Incineratii. Repartizarea în funcție de locul depunerii oaselor

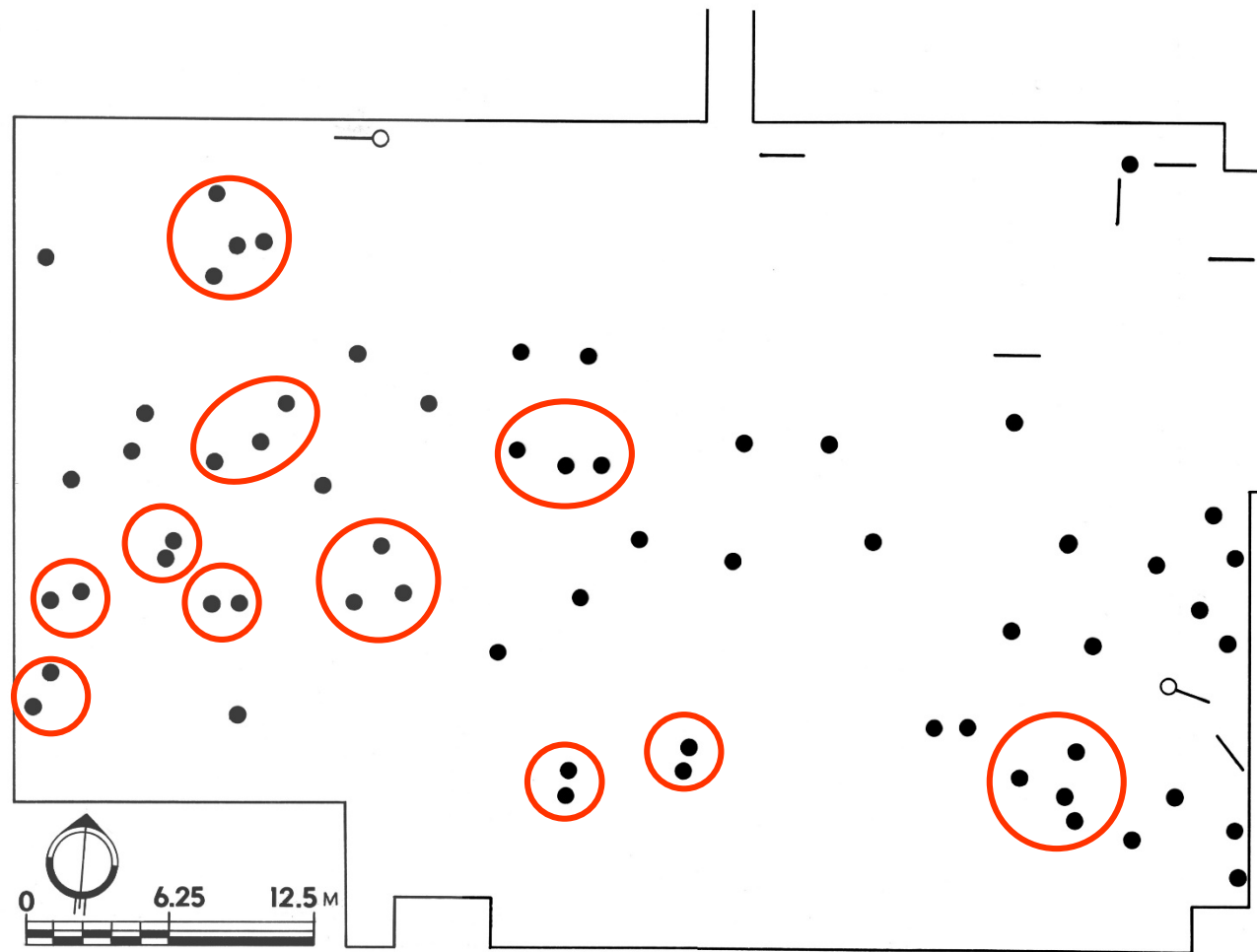

Hansca "Lutărie". Plan necropolei (după I. Niculiță)

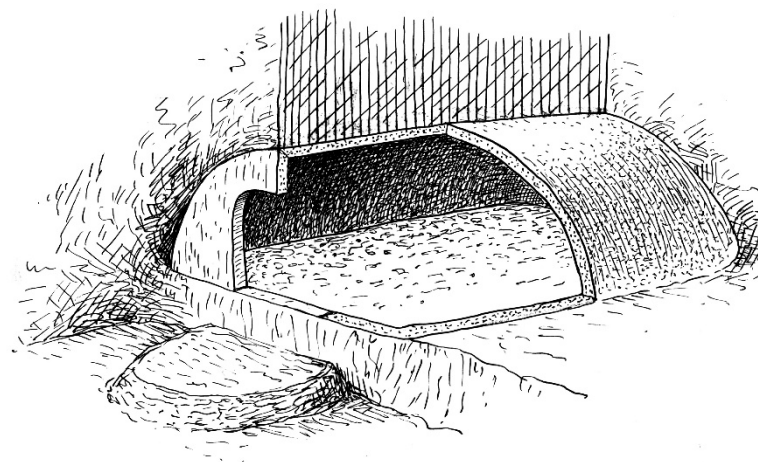
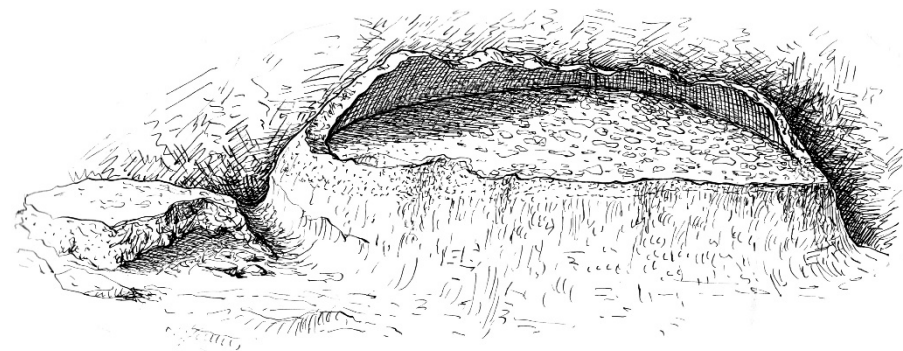
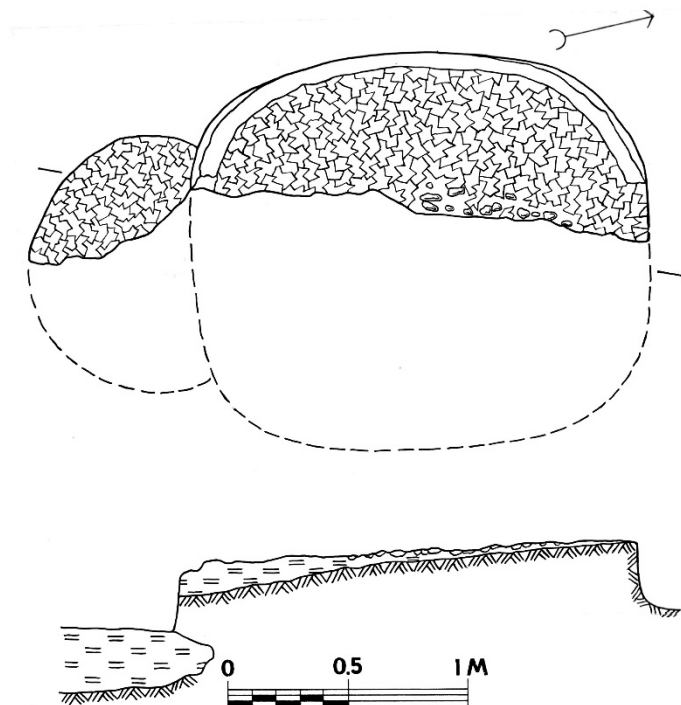
71 morminte

- 63 – incinerație

- 8 – inhumație

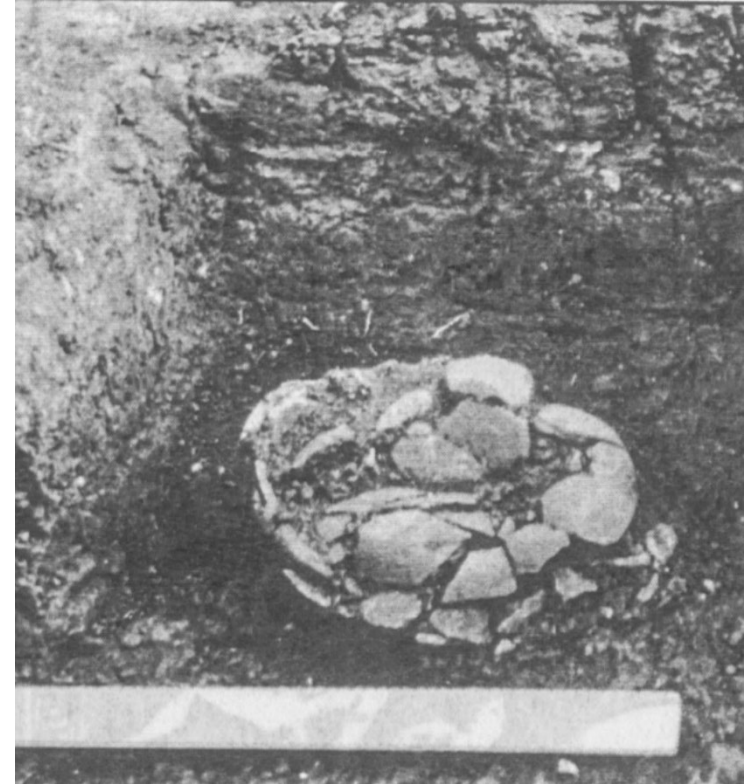
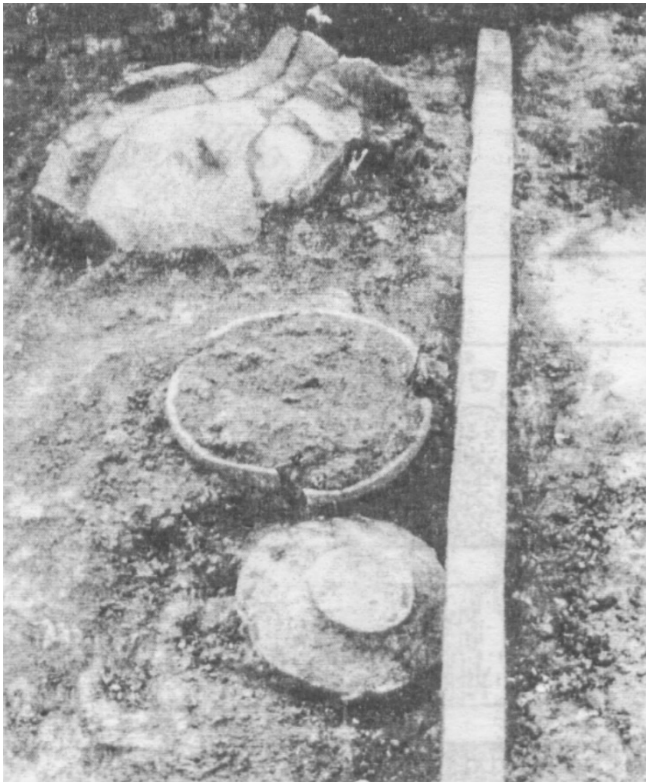

Hansca “Lutărie”. Crematoriu. Plan și reconstituire grafică (după I. Niculiță)

Hansca “Lutărie”. Morminte de incinerație

Hansca “Lutărie”. Urne funerare

Hansca “Lutărie”. Străchini utilizate drept capace a urnelor funerare

Hansca “Lutărie”. Inventarul funerar

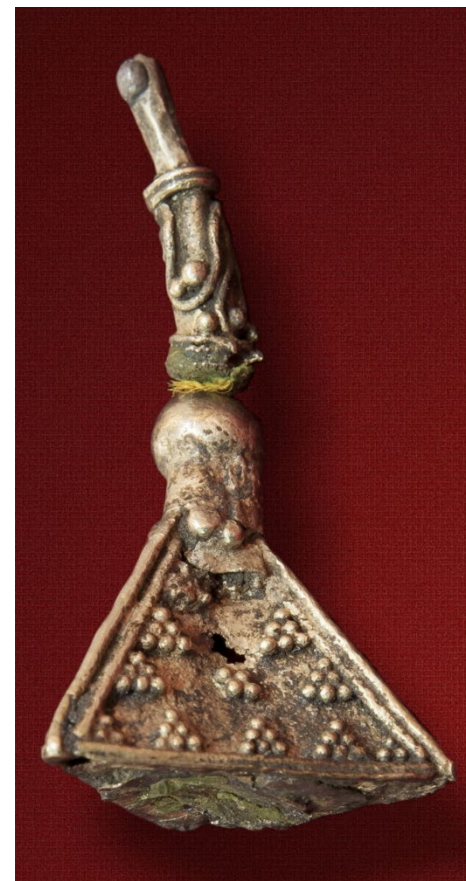
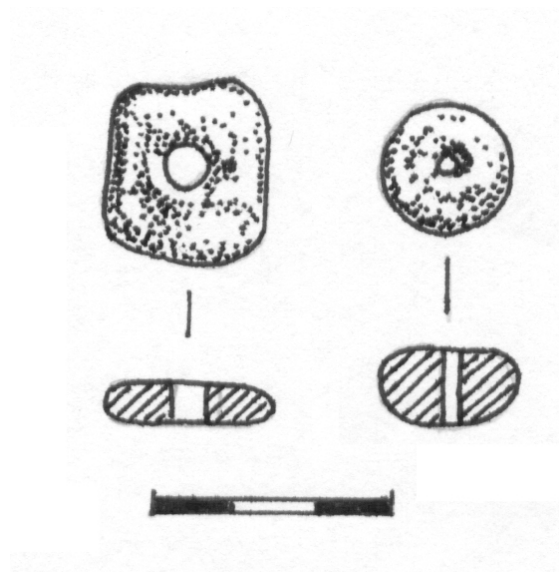
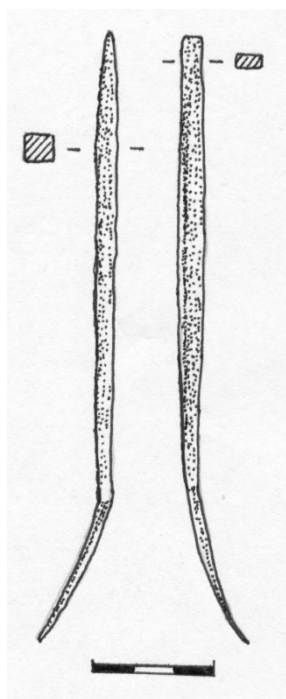
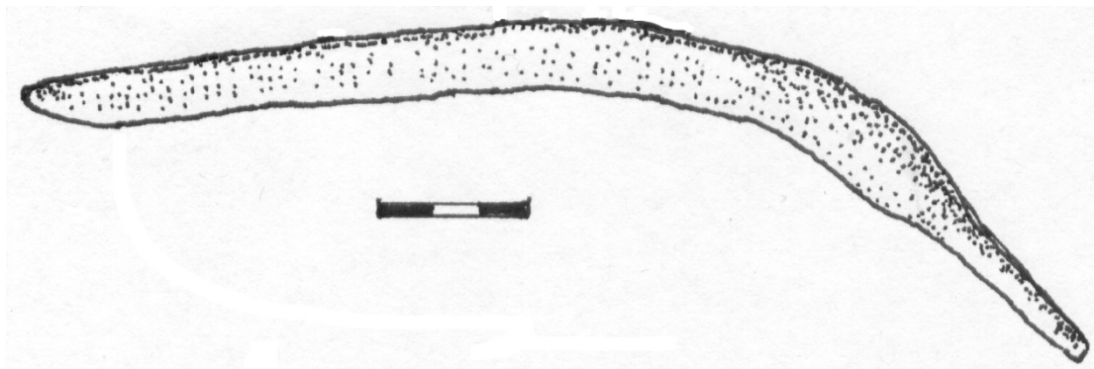

Hansca “Lutărie”. Inventarul funerar

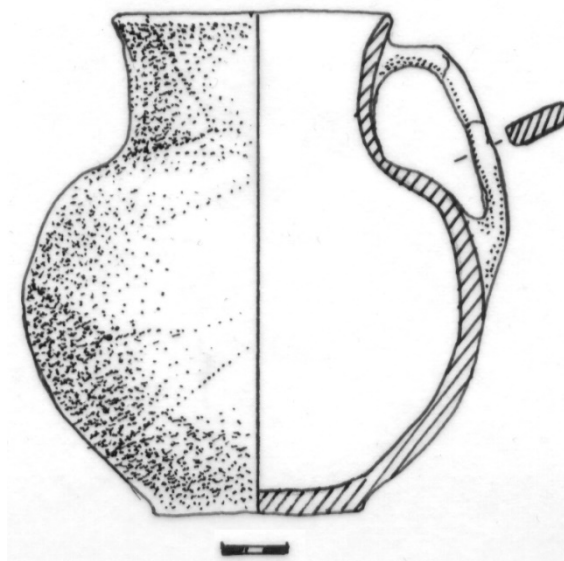
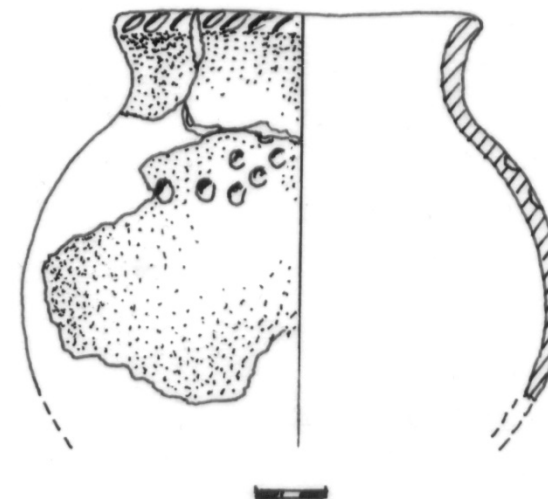
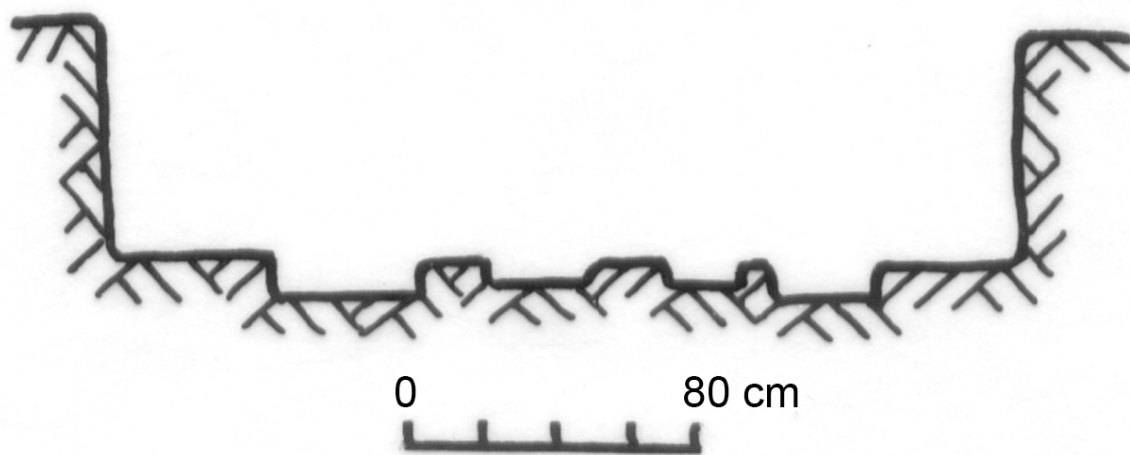

Hansca "Lutărie". Inventarul funerar

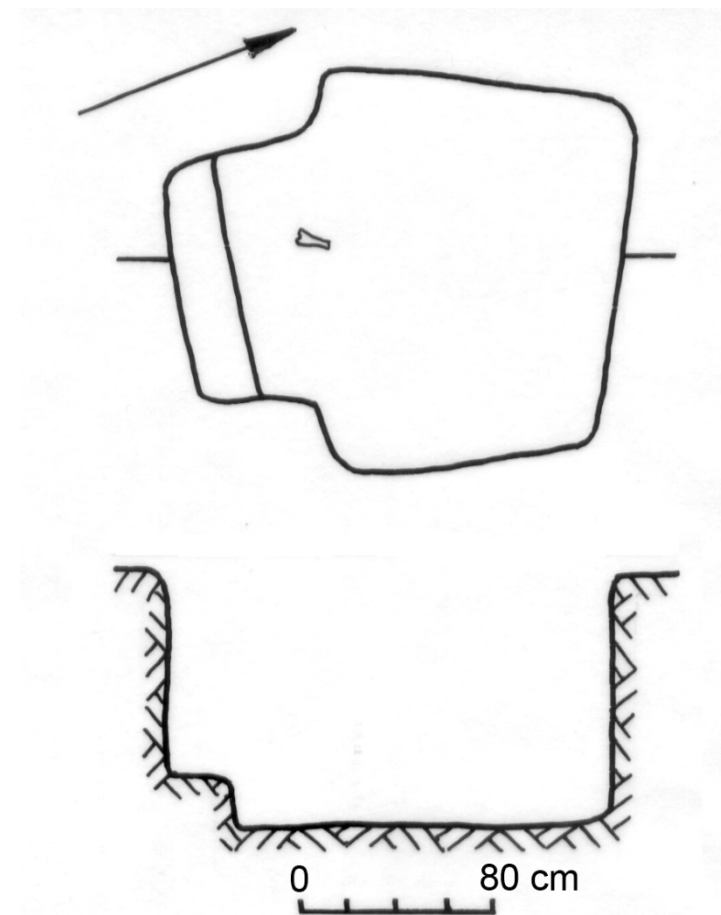
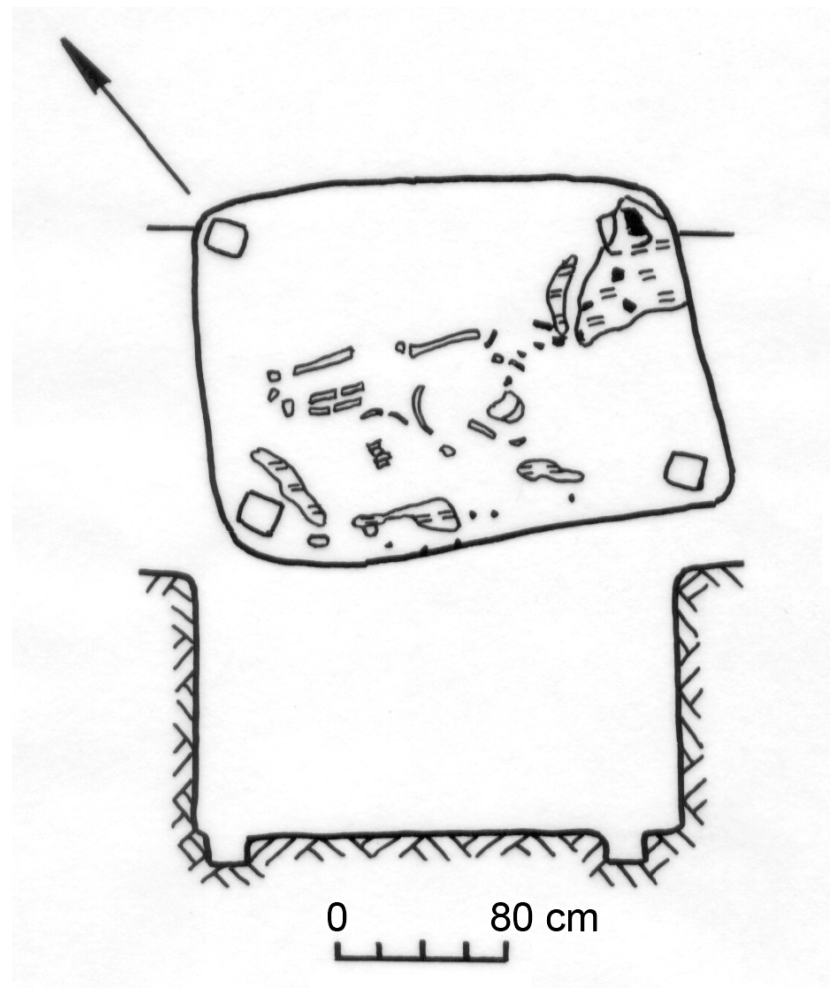
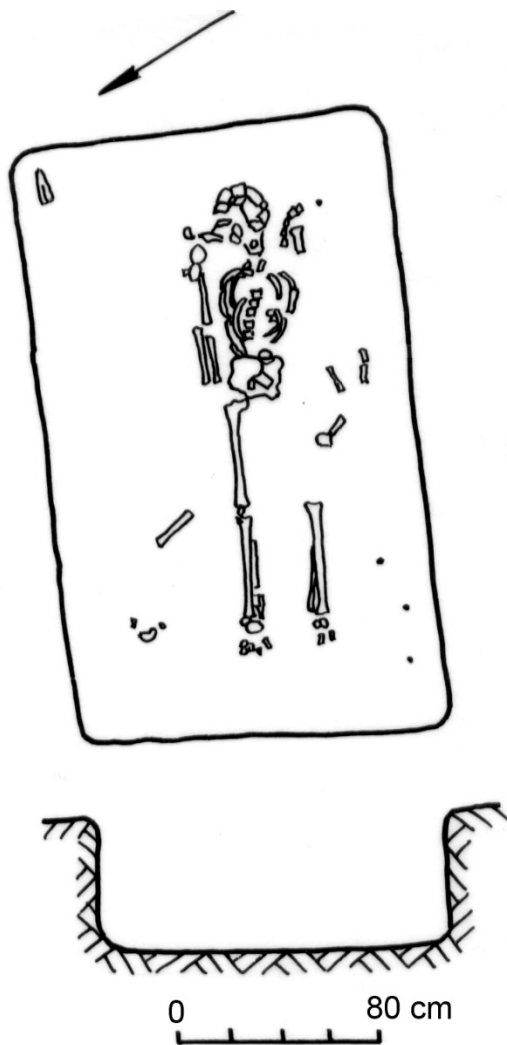

Dănceni. Incinerații în gropi

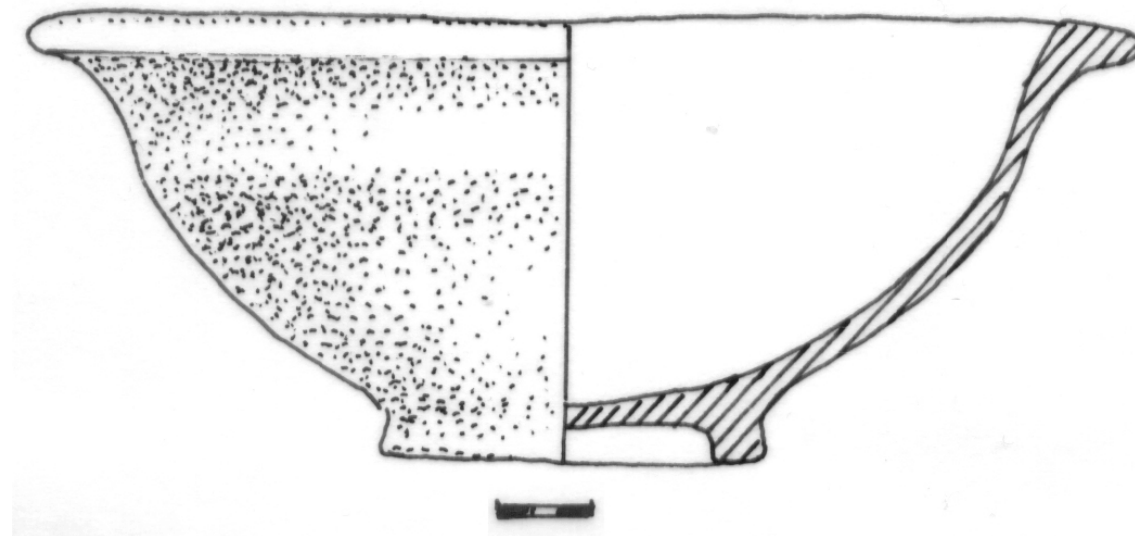
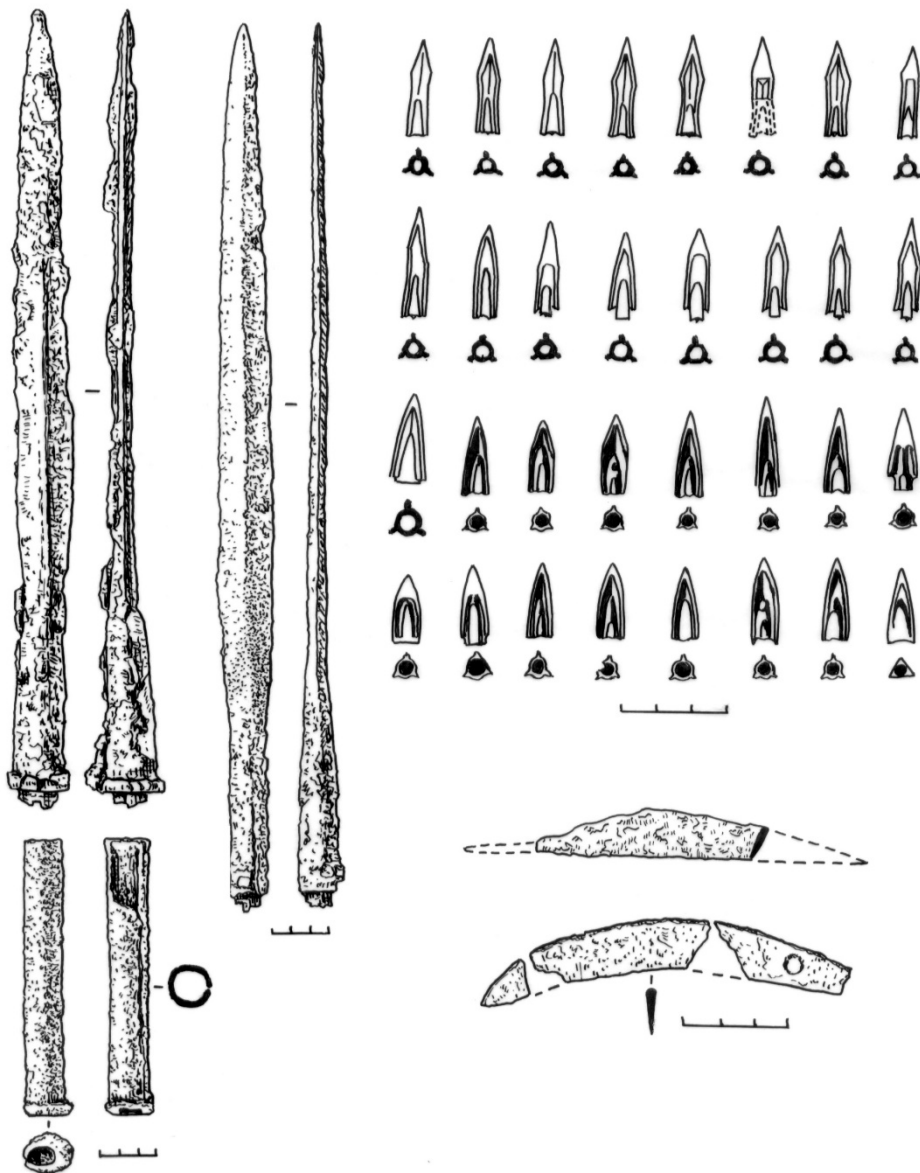

Dănceni. Inhumații

Dănceni. Inventar funerar

Răspândirea necropolelor getice în Dobrogea

Cilic-Dere
Isaccea
Murighiol
Enisala
Telița
Bugeac
Ostrov
Canlia
Rasova
u.a.

Enisala (după Simion 2003)

142 morminte
- 39 plane
- 103 tumulare

95% Incinerație

Tumulare

D de la 3 m până la 20 m
H de la 0,5 m până la 1,5 m

Enisala (după Simion 2003)

Morminte plane

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Enisala. Urne funerare (după Simion 2003)

Enisala. Inhumatie (după Simion 2003)

1 2

3

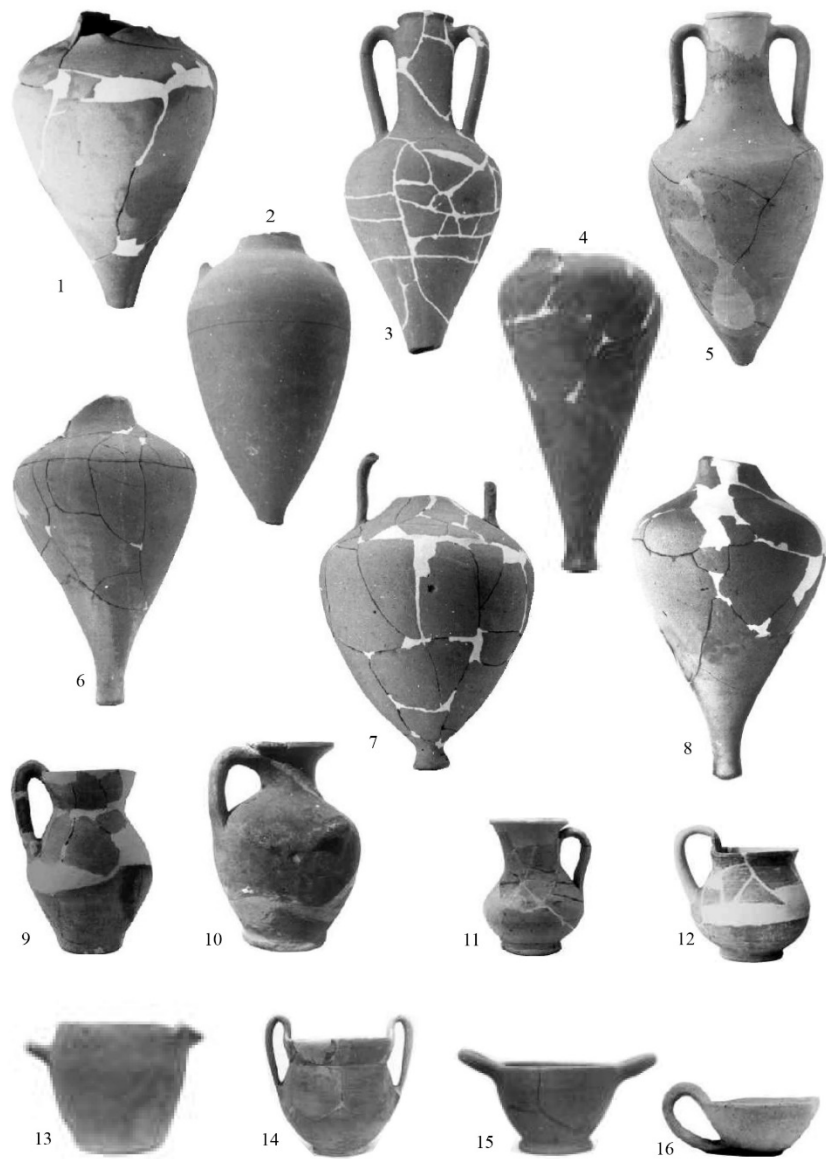
4 5

6

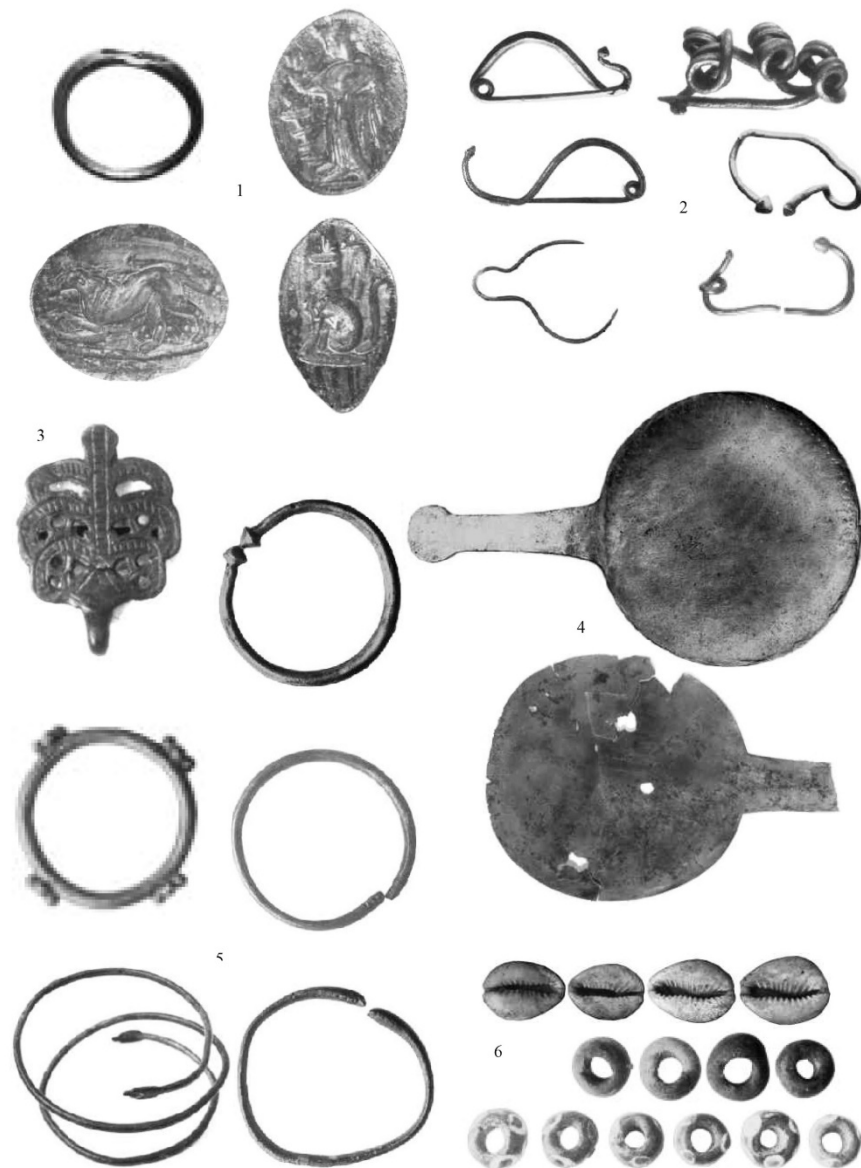

Enisala. Inventar funerar (după Simion 2003)

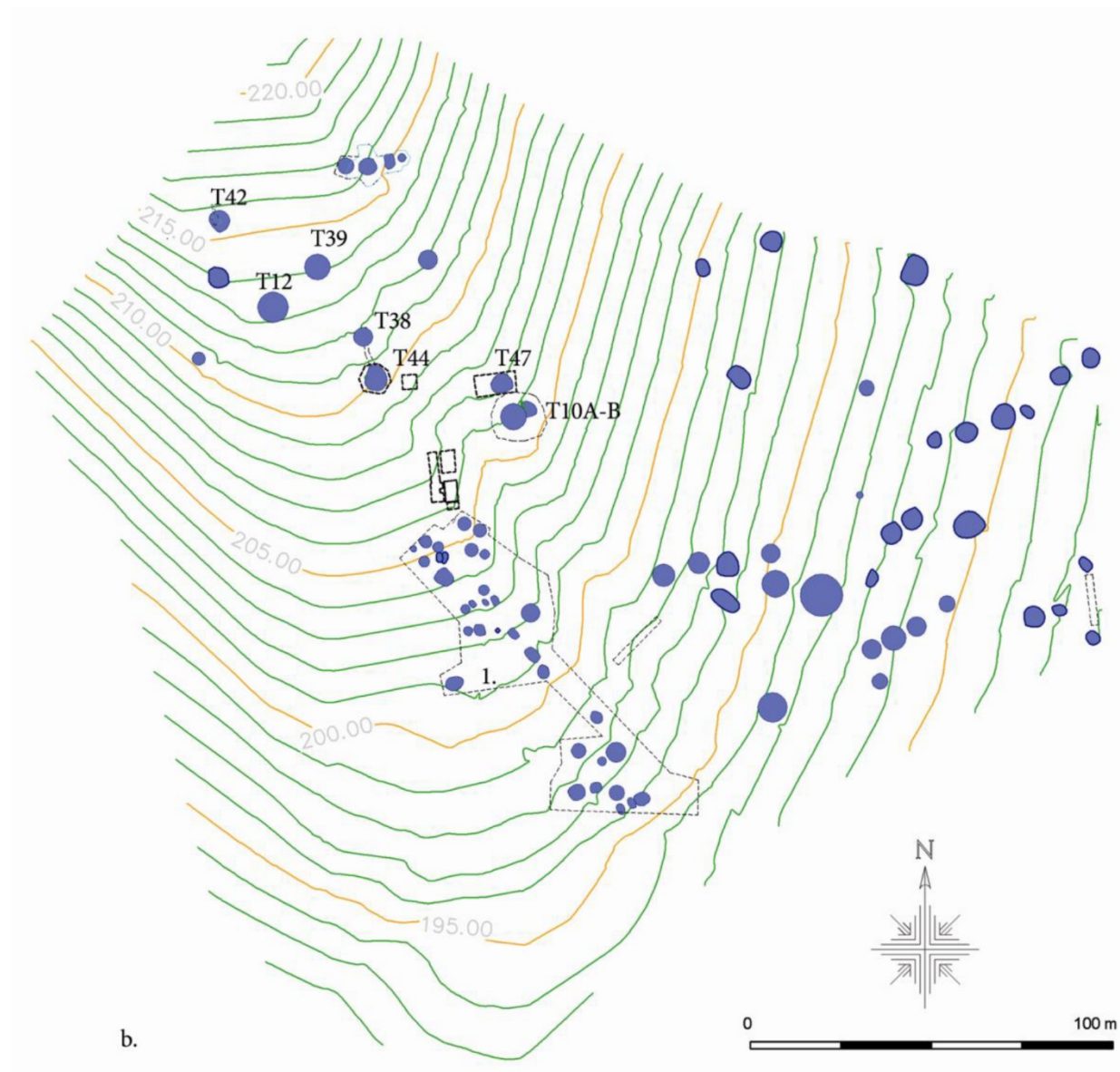

Enisala. Inventar funerar (după Simion 2003)

Cilic-Dere (după Sîrbu et al. 2013)

47 Tumuli
Incinerație
Inhumație

Cilic-Dere (după Simion 2003)

1

2

3

4

5

6

Incinerare

1

2

3

4

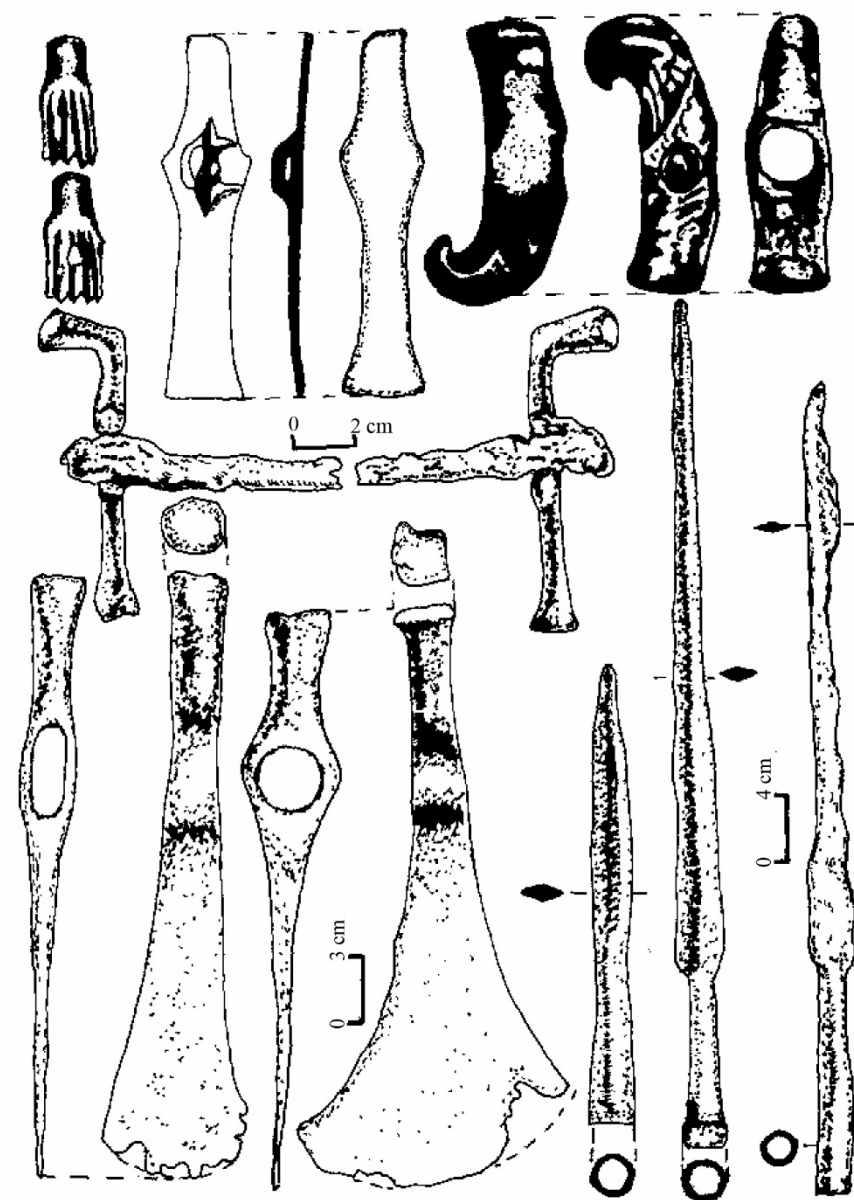

5

6

Cilic-Dere. Inventar funerar (după Simion 2003)

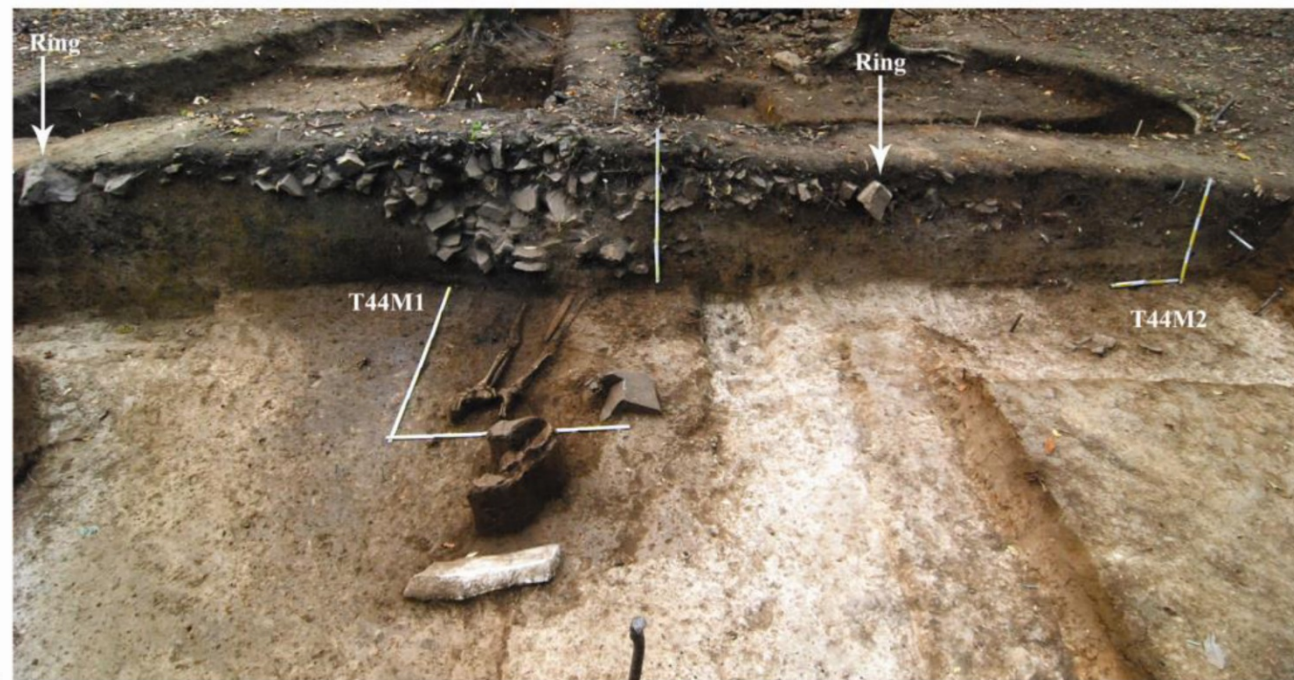

Cilic-Dere. T. 44 (după Sîrbu et al. 2013)

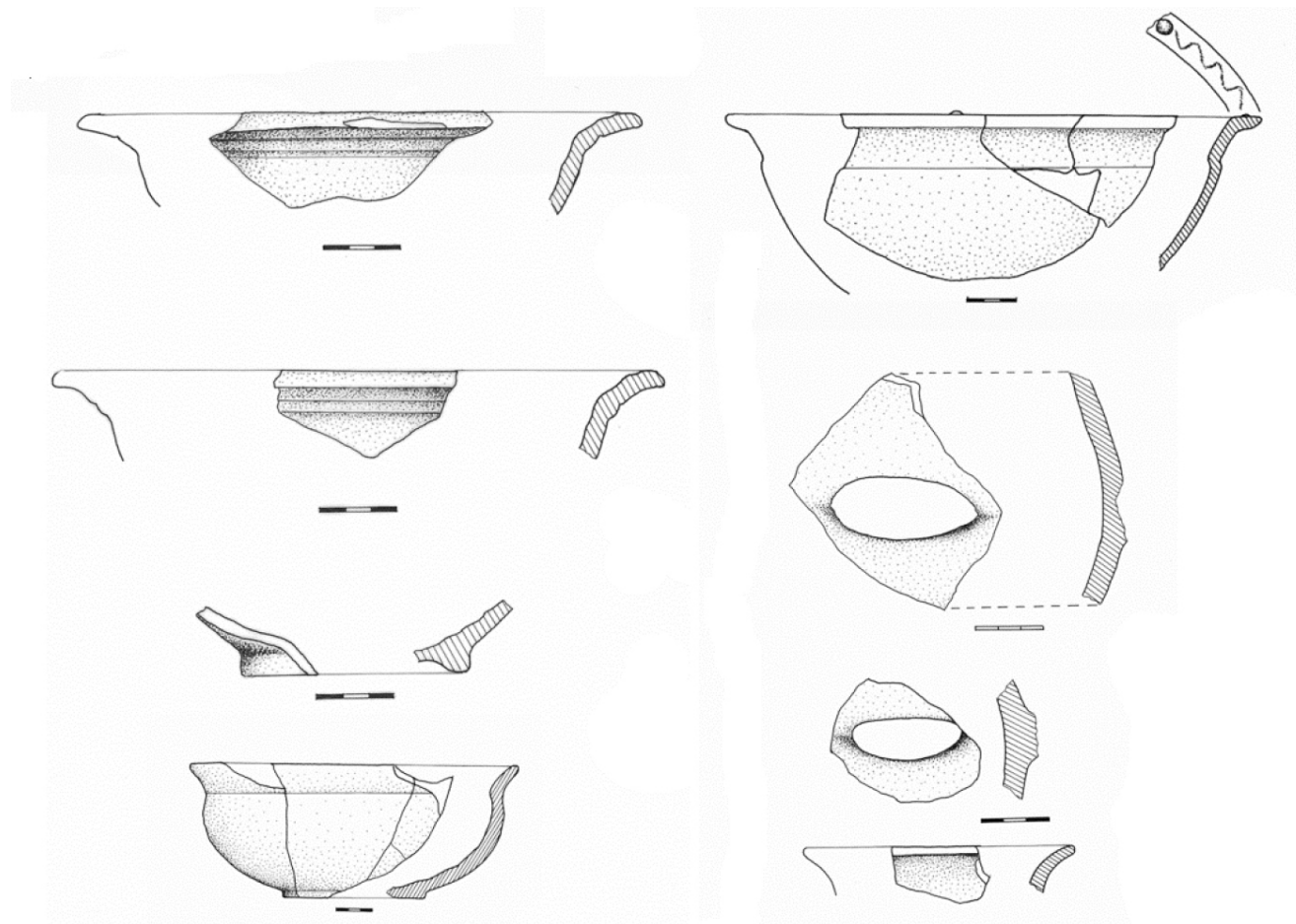
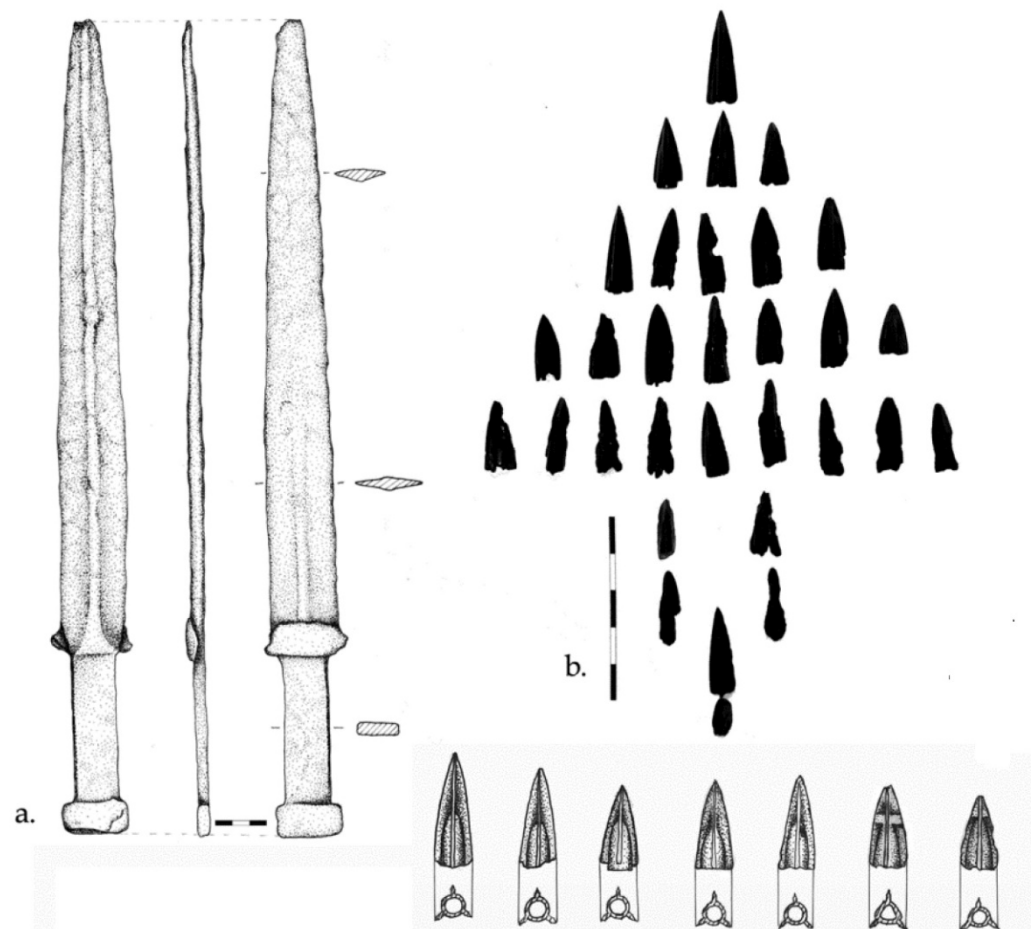

Inhumație

Cilic-Dere. T. 44. Inventarul funerar (după Sîrbu et al. 2013)

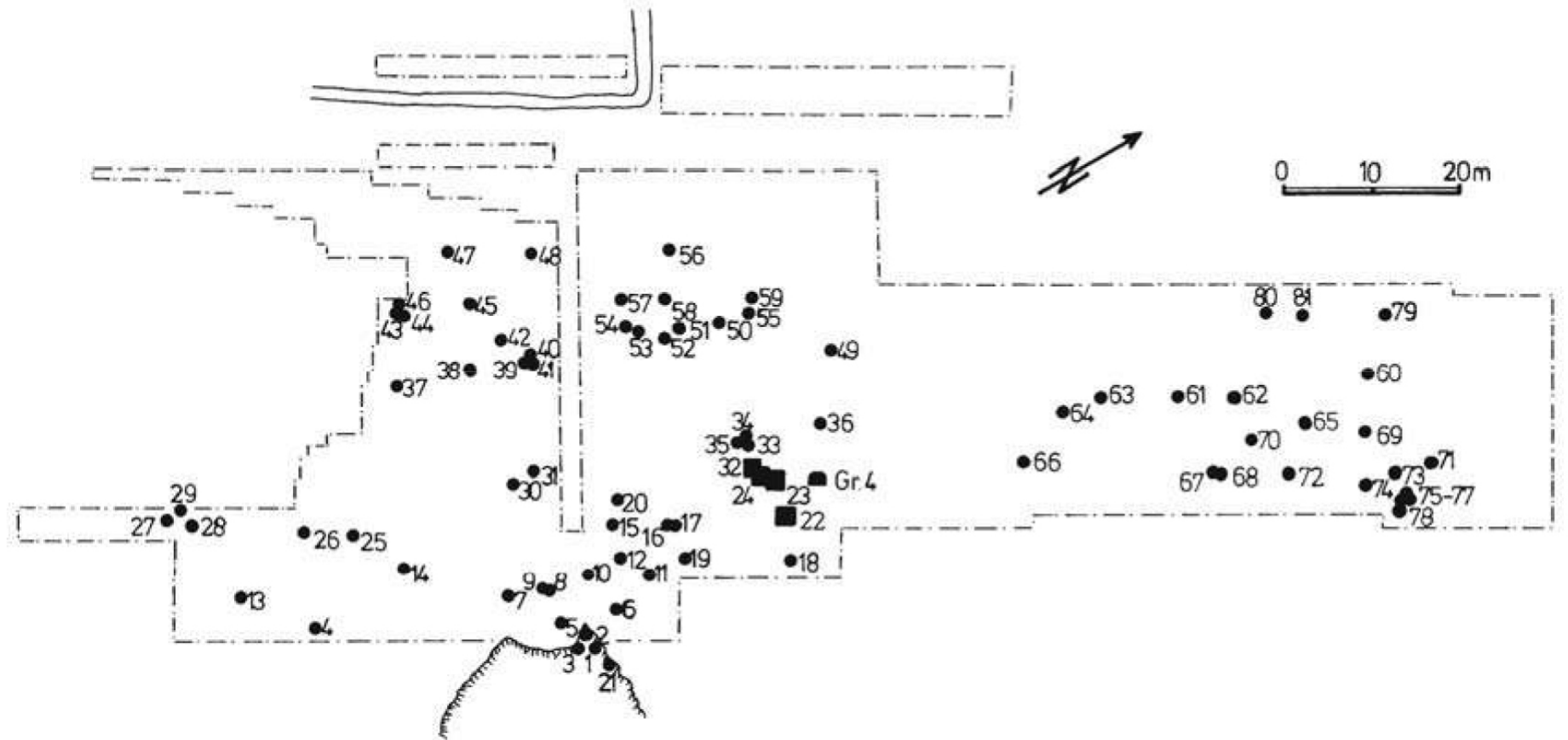

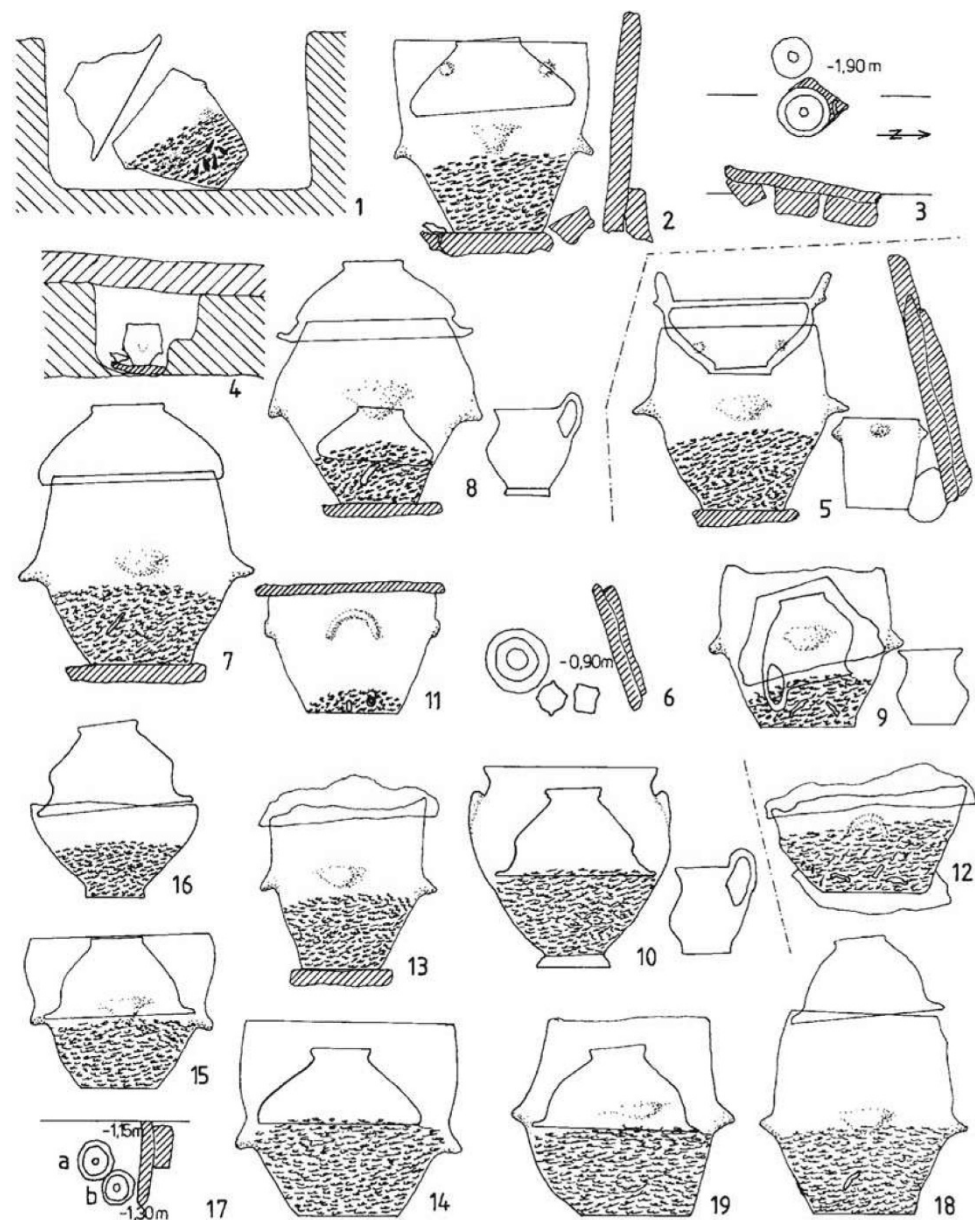
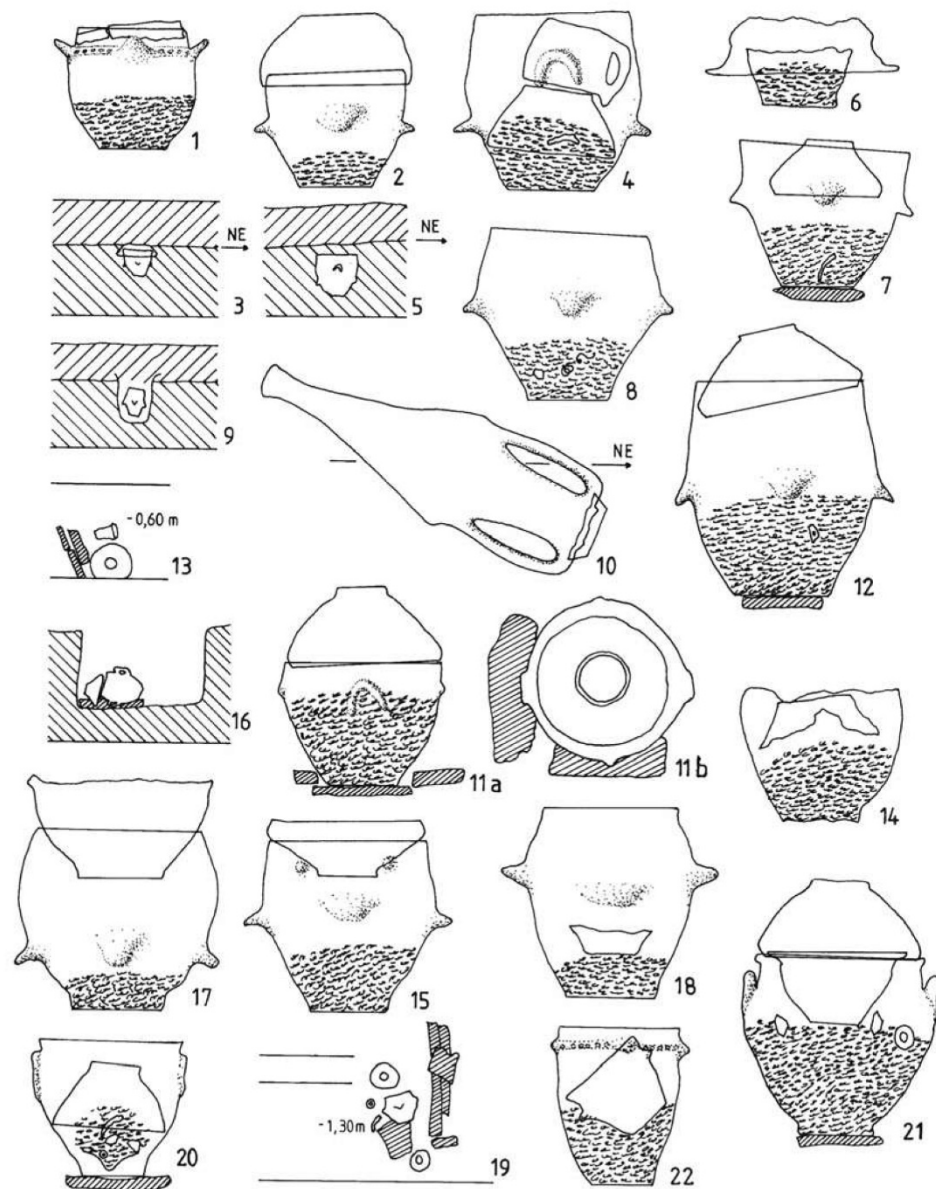
Canlia (după Boroffka, Trohani 2003)

77 morminte plane

100% incinerație

Canlia (după Boroffka, Trohani 2003)

Religia

Herodot (IV, 93)

Iată cum se cred nemuritori geții: ei cred că nu mor și acel care dispare din lumea noastră se duce la zeul Zalmoxis. Unii din ei îi mai spun și Gebelezis. Tot la al cincilea an ei trimit la Zalmoxis un sol, tras la sorti, cu poruncă să-i facă cunoscute lucrurile de care, de fiecare dată, au nevoie. Iată cum îl trimit pe sol. Unii din ei primesc poruncă să țină trei sulite [cu vârful în sus], iar alții, apucând de mâini și picioare pe cel ce urmează să fie trimis la Zalmoxis și ridicându-l în sus, îl azvârle în sulite. Dacă - străpuns de sulite - acesta moare, geții socot că zeul le este binevoitor. Iar dacă nu moare, aduc învinuiri solului, zicând că e un om ticălos și după învinuirile aduse, trimit un altul, căruia îi dau însărcinări încă fiind în viață. Aceiași traci, când tună și fulgeră, trag cu săgețile în sus, spre cer, și amenință divinitatea (care provoacă aceste fenomene), deoarece ei cred că nu există un alt zeu în afară de al lor.

Despre nemurirea geților și despre zeul Salmoxis/Zalmoxis mai menționează:
Hellanikos din Lesbos (sec. 5 a. Chr.),
Platon (428-348 a. Chr.),
Diodor din Sicilia (90-30 a. Chr.),
Strabon (63 a. Chr. – 23 p. Chr.),
Lukian din Samosata (125-192 p. Chr.),
Iamblichos (283-333 p. Chr.),
Iordanes (sec. 6 p. Chr.)

Bendis - zeița fertilității

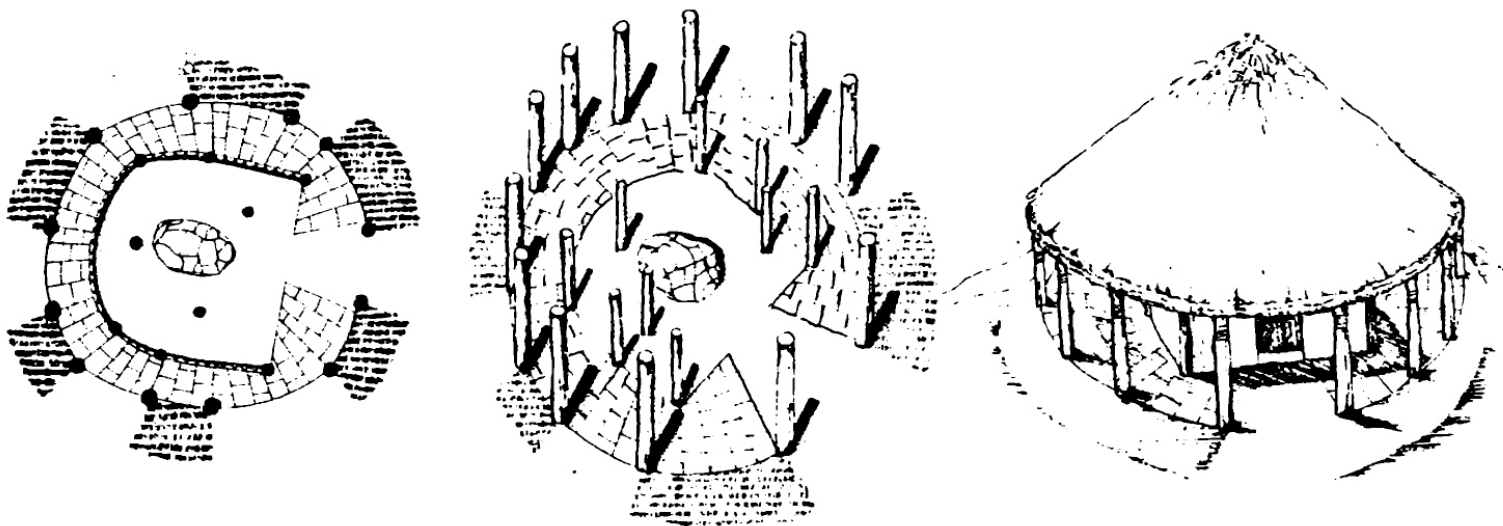
Gebeleizis – doar la Herodot

Marte – la Vergil (70-19 a. Chr.), Ovidiu (43 a. Chr. – 17 p. Chr.), Iordanes (sec. 6 p. Chr.)

Butuceni. Sanctuar-calendar (după Niculiță 1987)

21 gropi în trei cercuri

I – 3 gropi

II – 6 gropi

III – 12 gropi

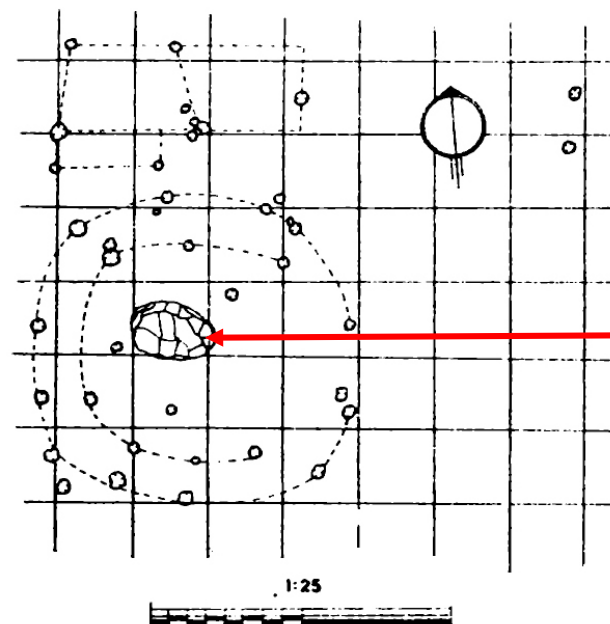
Interpretarea prof. I. Niculiță

3 gropi = trei săptămâni mari a câte 10 zile

6 gropi = șase săptămâni mici a câte cinci zile

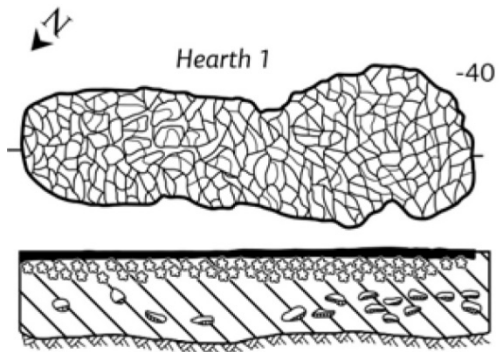
12 gropi = 12 luni

În total un an cu 360 zile

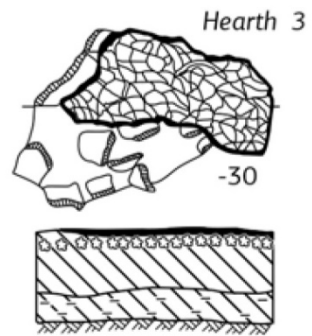

**Locul unde ardea focul
sacru**

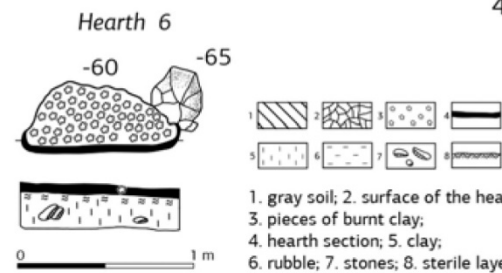
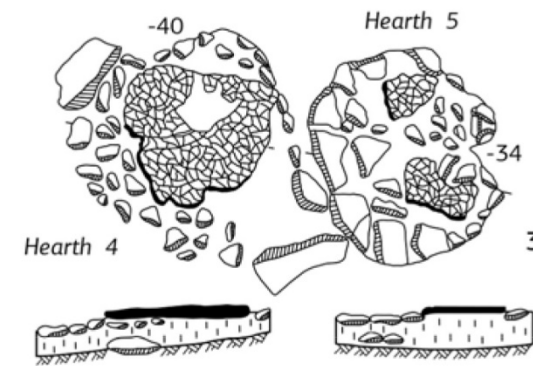
Saharna Mare. Locuri de cult

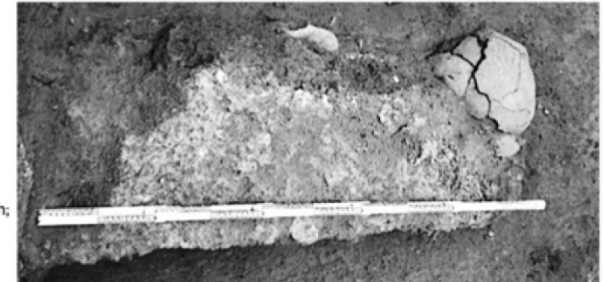
1

2

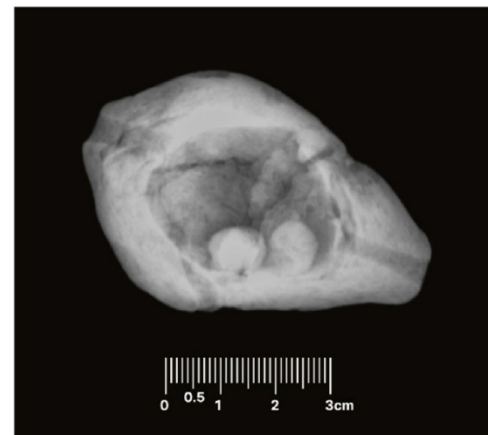

4

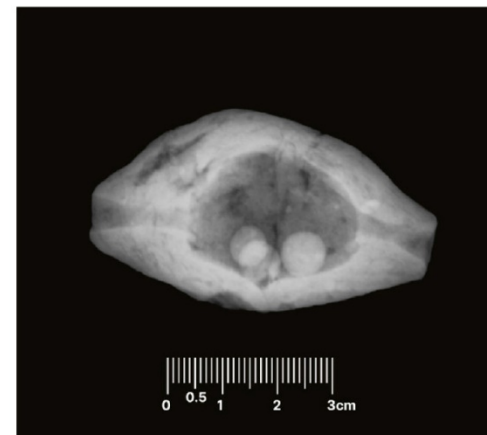

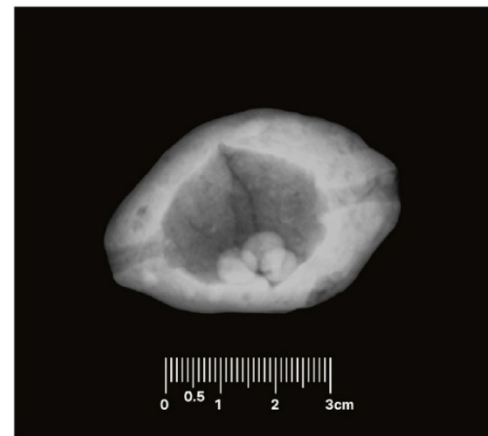
Magie. Trusa magică de la Hansca

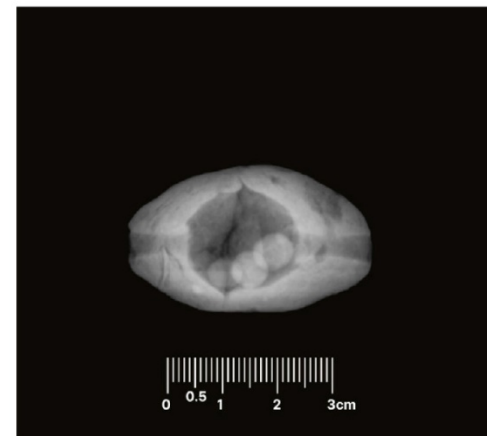
1

2

3

4

Zornăitoare

Hansca. Figurine antropomorfe

